

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marschall, Sibiu

Apare în fiecare Duminecă

INSERTATE:

se primesc la **Biroul administrației**, (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani

Arămânii.

Răscoalei, ce bântuie de atâta timp în Macedonia, între bandele bulgare și Turci, este să-i pună capăt — dacă îi se va pune — învoiala dintre Bulgaria și Turcia, despre care am făcut amintire în nrul trecut.

În înțelesul acestei învoieli ocârmuirea turcească a alcătuit în Macedonia o comisie de reforme, în care sunt reprezentate toate popoarele, ce locuiesc acolo, ca cu ajutorul ei să se introducă reformele de lipsă pentru o administrație mai bună și tractare mai omenească a locuitorilor.

Reședința sau scaunul acestei comisii e menit să fie Bitolia sau Monastirul. President al ei este numit pașa-Hilmi, ear' membrii sunt un Turc, un Grec, un Bulgar, un Sârb și un Român. Numele membrului român din comisie este *Cutsoianni*. El e Arămân sau cum zicem noi de obicei, Macedo-Român, adică Român din Macedonia.

Faptul acesta, deși la aparență neînsemnat, pentru noi Români, și în deosebi pentru Românii din Macedonia, este de o însemnătate deosebită, din cauză, că pentru întâia oară se întâmplă, că ocârmuirea turcească ține seamă de populațiunea română din Turcia și numește oficial un reprezentant al ei la o lucrare de stat. Aceasta înseamnă atâta, că Turcia recunoaște de națiune deosebită pe Românii din Macedonia și de aceea unele foi au și vestit, că Turcia va declara oficial de națiune — pe lângă Sârbi — pe Românii din Turcia.

Iubiții cetitori ai „*Foii Poporului*”, vor fi cetit și auzit, că în Turcia sunt mulți Români, frați de ai noștri. Aceasta așa este Românii din Turcia locuiesc în masse mai mari în munții Pind, pe pământ turcesc și grecesc, apoi sunt mulți și în Macedonia, unde acum e răscoala. Aici însă locuiesc în sate singuratice sau în grupuri de sate, cum e Vlacho-Clisura (5000 loc), Nevesca (2000 loc.), Maloviște (2000 loc.), Gopeși (2700 loc.) etc. cu populațiune curat română, apoi sunt mulți și prin orașe d. e. în Bitolia 10 mii din 60.000 loc. Numărul total al lor nu se știe; unii zic, că ar fi 100 mii, dar' probabil vor fi mai mulți, căci copleșiți de Greci și învățând limba grecească, mulți din ei până în timpul mai nou s'au dat de Greci. Românii din Turcia se numesc de Greci *Cuțo-Vlachi*, (Români-schiopi), dar' acesta e nume de bajocură, asemenea și numele de *Tințari*. Ei se numesc pe sine *Arămâni* (adecă A-Români) și aceasta e numirea corectă.

Arămânii sunt oameni foarte deștepti, ca toți Românii de pretutindenea. Ei sunt păstori, meseriași și neguțatori harnici, au stare bună și se nisuiesc a se cultiva, ridicându-și școale în toate satele. Nisuița aceasta, de-a se ridica și a se cultiva în limba lor, o laudă toți, câți au umblat pe la ei.

Turcia bine face, dacă recunoaște vrednicia acestor Români și ține seamă de ei, ridicându-i de națiune, alături de celelalte popoare. Așa ar trebui să se întâmple și prin alte locuri și pe la noi cu popoarele, cari lucră și contribuie la susținerea patriei.

România laudată. Marea foaie nemtească din Berlin, „*National Zeitung*” publică mai mulți articoli asupra României. Făcând o repriză istorică, arată, că România a fost singura țeară în răsăritul Europei care și-a câștigat neatarnarea. Ea nu a turburat și n'a amenințat să turbure nici-odată pacea Europei și cu vrednicie și chibsuință lucră pentru înaintarea sa.

Parlamentul Germaniei va fi convocat pe 1 Dec. c. După constituire parlamentul se va ocupa cu proiectul de recruți. Guvernul cere urcarea numărului de recruți cu 10 mii de feciori.

Congregația de toamnă a comitatului Hunedoarei e convocată în Deva pe 17 Octombrie c. Românii sunt rugați a se prezenta în număr cât de mare, fiind de desbătut lucruri însemnate pentru poporul nostru din acel comitat.

Procesele — înainte. Pentru tipărirea și răspândirea cărții dlui Raica cercetarea continuă. Săptămâna trecută a fost ascultat de nou în afacerea aceasta dl Silvestru Moldovan, la judele de instrucție din Sibiu.

De altă parte se continuă și procesul împotriva „*Libertății*” din Orăștie, intitulat „*Sus inimile*”. Redactorul responsabil, dl Iuliu V. Ioanovici a primit înștiințarea, că e pus sub acuză pentru agitație și preamărire, cuprinse în acel art. ol. Dl Ioanovici a făcut excepții contra acuzei la tribunalul din Cluj. Apărătorul dlui Ioanoviciu este Dr. Vlad, adv. în Orăștie.

Înainte numai!

FOITA.

Poesii populare.

Com. de **Partenie Glurgeseu**, Runc.

Șastă noapte n'o fost noapte
Că fost nor și greutate.
Șastă noapte și ieri noapte
Mă cota dorul de moarte,
Șastă noapte și ieri seară
Mă cota dorul pe-afară.
Mă cota și nu m'afia
Și eu bine-l auzeam
A ieși nu cutezam.

Frunză verde lebeștiță,
M'a băgat mândra-n temniță,
Frunză verde, frunză grasă
Ea m'o băgat, ea mă scoase.

Mult mă muștră fetele,
Că mi-s dragi nevestele,
Poate ști cine-i cuminte
Că mie nu 'mi-s urite.

Câți feciori cu cisme mari
Toți bine-s hoți și tâlhari,
Numai eu cu cisme mici
Am furat două juninci.

Mărita-m'aș și eu dor
N'am un pic de țolișor,
C'am avut unul tărcat
Ș'atâta 'l-am purecat
Până tot 'l-am sfirțicat.

Cine 'nvață dragostea
N'are cap de-a o lăsa
Că și io o-am învățat,
Că de astă-primăvară
Și-acuma mă mai omoară

Bine 'i dorule ș'atunci,
Io iubesc tu se 'mi-o duci?
Bine 'i dorule ș'asa
Io iubesc altul, 'mi-o ia?

Asta-i lelea bat-o bruma
Că-i gura ca leguma,
Măcar cât o sărutai
Eu nu mă m'ai sărutai.

Sărută-mă puiul meu
Că de tine nu 'mi-e greu,
Sărută-mă lele-n gură
Că mă duc la cărătură.

De popă și de birou
Numai zice ni re rău,
Da de mândra și de mine
Numai zice nime bine.

De-aicea până la Cean
Tot un fir ș'un măgherean,
La capătul Ceanului
Firul măghereanului.

Vai sărac bărbatul meu,
Căce-n seară
Îl bag în oală,
Și pe oală am pus fedeu
Și mă duc unde vreau eu.

Tot de asta m'am temut
Că 'mi-a fi bărbatul mut
Da mulțam lui D-zeu
Că-i mai ocoș decât eu.

Visita Țarului. Țarul a luat parte la vânătoare în Mürzsteg, împreună cu împăratul nostru și cu mari suite. El a plecat Sâmbăta trecută, mergând la Darmstadt.

Visita Țarului are însemnătate politică deosebită, ceea ce s'a văzut și de-acolo, că la Mürzsteg amândoi domnitorii au fost însoțiți de miniștri treb'lor din afară, anume de conții Goluchovsky și Lamsdorff. Acestia au avut mai multe sfături împreună. Ei s'au sfătuit asupra stărilor din Turcia și iudeosebi asupra celor din Macedonia. Resultatul sfăturii lor și a celor doi domnitori a fost, că încredințării (ambasadorii) din Constantinopol ai Rusiei și Austro-Ungariei au fost avertați prin o notă, să aducă la cunoștința guvernului turcesc, că cele două puteri țin la aceea, ca pacea să se statornicească în Macedonia și cer introducerea reformelor. Își exprimă apoi părerea de rău asupra cruzimilor întâmplăte și zic, că vor comunica mijloacele, cu ajutorul cărora se se ajute populațiunea lipsită și se se zidească de nou satele și bisericile arse.

Românii din Macedonia. Foaia ungurească din Pesta, »Budapesti Hirlop« primește dela corespondentul său din București următoarele:

»Mare bucurie a cauzat în România știria, că Sultanul a recunoscut de națiune pe Românii din Macedonia, a căror număr se socotește la o jumătate de milion. Prin aceasta li-s'au dat toate drepturile, cari le au și alte națiuni din Turcia. Cuțo-Vlachii considerați până acum de străini, au devenit cetățeni ai Turciei și întărirea acestei populațiuni creștine va avea în ori ce cas mare influență asupra formării viitoarei situații politice a Macedoniei«.

Partidul radical sârb din Ungaria a ținut în 1 Oct. o adunare în Ocuțane (Croatia). Adunarea a hotărât între altele ca partidul să lupte pentru separarea Ungariei de Austria, dar' și pentru tot mai mare neatahnare a Croației față de Ungaria. A cerut egalitatea bisericei sârbești în Croatia și a slovelor cirile.

Din România.

Esposiție de costume.

Luna aceasta se va deschide la Craiova o mare și interesantă esposiție de costume naționale. Vor lua parte la deschidere și regele și prințul moștenitor.

Statua lui Alexandri.

Marelui nostru poet dela Mircești, i-se va ridica o statuă la Iași. Înălțimea va fi de 4 m. și va costa 30 mii lei. O altă statuă a poetului Alexandri se va ridica la București, după cum am vestit aceasta de alte ori.

Manevrele.

Septemăna aceasta s'au început manevrele regale în Oltenia, pe la Craiova și jur. Sînt de față regele și prințul moștenitor. La aceste manevre i-au parte 800 de oficeri, 25,000 soldați și 4500 cai.

DIN LUME.

Din Macedonia.

Cu toată învoiala dintre Turcia și Bulgaria, răscala în Macedonia continuă. Știrile mai nouă vestesc earăși câteva lupte sângeroase. În ținutul Raz'og răsculații au adus în strimtoare garnizoanele turcești. În jurul satului Bel'dye s'a ivit o bandă de 400 de răsculați, cari au aprins mai multe sate turcești. Lângă Demirkapu a fost o luptă, în care au căzut 11 Bulgari și 30 soldați turci.

O telegramă din 6 l. c. vestește următoarele: Lângă Vrania răsculații s'au încăierat la luptă cu soldații turci. Lupta a ținut mai multe ore. Din amîndouă părțile au căzut mai mulți și au fost răniți. Răsculații aveau puști Manlicher, ear' pe chipiuri purtau inscripția: Libertate sau moarte! Din alte părți asemenea vin știri despre încăierări mai mici. Răsculații nu pot să se reîntoarcă la căminurile lor, de oare-ce satele sînt arse și totul e jefuit. Pe hotare cucuruzul, neavînd cine-l culege, a putrezit. Poporul e amenințat cu foamete.

Cu toate aceste miserie răsculații nu deseperează și rădăduesc a iși ajunge scopul. Aceasta se vede din declarațiile lui Dr. Grikov, unul din șefii răsculaților. Acesta a declarat, că răsculații vor duce înainte lupta lor contra stăpînirii turcești. Cel puțin 20.000 luptători vor rămîne sub steag iarna întregă. Din cauza aceasta Turcia va fi silită a ține în Macedonia la 200.000 soldați. La primăvară apoi va fi în Macedonia o mobilizare generală de răsculați. Ei cred că acuși o să dicteze ei Turcilor condițiile păcii în Constantinopol.

Din Sârbia.

Generalului Gruici i-a succes să alcătuiască ministerul, făcîndu-se un fel de unire între cele două partide radicale, ceea-ce este un mare bine pentru Sârbia.

Sesiunea scupcinei a fost deschisă de regele Petru cu o vorbire de tron.

Marocco.

Știria despre ocuparea Marocului de către Francezi, se desminte. E vorba numai de pacificarea acestei țări. Foaia »Times« e informată, că puterile ar fi însărcinat pe Francia să între cu trupe în Marocco, să sugrume răscala și să facă rînduială.

Visite de domnitori.

În luna aceasta vor fi trei visite de domnitori.

Părechea regală italiană va visita Parisul și Londra. În Paris va sosi în 17 l. c. Francezii se pregătesc a-i face o călduroasă primire demonstrînd pentru frățietatea franco-italiană. Doamnele din Paris fac o colecție spre a ridica un asil de fete, cu numirea de Casa Helena, în amîntirea visitei.

În 26 Oct., va sosi Țarul la Roma și va face vizită regelui și Papei.

Tot în jumătatea a doua a lunii curente va sosi la Viena, ca oaspe al împăratului nostru, Regele Belgiei.

Știri mărunte.

Crisa de guvern din Anglia a încetat. Regele a numit 6 noi miniștri.

Noua constituție a Islandei a fost întărită de regele Danemarcei, căreia aparține aceasta insulă.

În Bavaria e în pregătire o nouă lege de alegere. În înțelesul ei vor fi 165 de deputați, venind pe câte 38 mii locuitori un deputat.

Esposiție română de pictură în Sibiu.

Sibiul, acest focal al românimei, earăș va avea zile frumoase, zile de sîrbătoare. Mercuri, în 14 l. c. se întrunește congresul național bisericesc și Sibiul va avea pe câteva zile de oaspeți pe fruntașii bisericei noastre ortodoxe, pe deputații congresuali.

În decursul sesiunii »Reuniunea socialilor români din Sibiu« va da două producții, despre cari vorbim la alt loc al foi.

Tot în timpul acesta se va aranja în Sibiu o esposiție de pictură românească, esposiția pictorului nostru Șmigelschi. Domnul Oct. Șmigelschi, un pictor talentat și cu studii speciale, a aranjat de curînd o esposiție din lucrările sale în Blaj și ea a fost lăudată de raportorii foilor și cuvinte de laudă meritate i-au fost aduse de toți aceia, cari au vizitat-o.

Di Șmigelschi își va espune acum și în Sibiu frumoasele sale picturi. Aceasta esposiție se va deschide tot Mercuri în 14 l. c. la 4 ore d. a. în sala de esposiții dela »Gesellschaftshaus« și va fi deschisă 10 zile.

Di Șmigelschi are talent și pricepere deosebită pentru pictura bizantină care e folosită în bisericile orientale; el e măiestrul chiebat a delătura multe schimonosiri strecurate în pictura din bisericile noastre.

Esposiția sa, bogată în tablouri bisericești și laice, între cari unele în mărime de 7—10 metri, presintă un interes deosebit pentru noi și de aceea îndemnăm cu tot dinadînsul pe preoții, învățătorii și alți fruntași de-ai noștri să se folosească de acest prilej atît de rar la noi, de-a se delecta în o esposiție de pictură, aranjată de de un vrednic și talentat pictor român.

La stările dela noi.

Crisa ministerială nu e sfîrșită, neavînd nou minister și așa mașinaria statului e împedecată. De aceea nefiind recrutare, soldații de anul al treilea trebuie să mai servească. Dar' se luăm lucrurile pe rînd.

Crisa.

În privința alcătuirii unui nou minister nu s'a făcut până acum nici un pas hotărîtor. Ministrul Héderváry a fost septemăna aceasta de două ori în audiență la Maiestatea Sa în Viena. Asemenea și Széll. Poate vor fi chiebați și alții. Maiestatea Sa nu vine la Pesta. Comisia de 9 a partidului liberal nu i-s'a sfîrșit încă lucrarea, dînd de mari greutăți.

Soldații.

Soldații de anul al treilea nu pot fi lăsați acasă. Iubiții noștri feciori însă se fie cu răbdare, căci nu poate să fie mult starea aceasta. Unii din ei vor fi lăsați acum acasă în măsura, în care se înștiințează feciori de voie bună la asentare. După-cum ni-se vestește în mai multe părți s'au prezentat mulți feciori de ai noștri la oaste și au fost asentați. Așa în Orăștie, Sibiu, Cluj, apoi în Pécs, Becicherec etc. Ar fi bine, ca cei-ce sînt la »număruș« să meargă toți la asentare, ca să nu peardă din vreme.

Spre orientarea tuturor se se știe, că fiecare are să producă o încuviințare din partea părinților și alta din partea pretorului, pe care caesta în sensul §. 146 din aplicarea legii art.

VI din 1889 e îndatorat să o dea. Aceasta pentru acei tineri, cari în anul acesta ar fi venit la asentare.

Impotriva oastei.

Soldații unguri din Seghedin, din anul al treilea, au pus o cunună la statua lui Kossuth. Comandantul a poruncit să se ia de acolo cununa. Urmarea au fost ciocniri sângeroase între soldați și Ungurii din Seghedin. S'a iscat un fel de rescoală. Au fost sparte ferestrele casarmei și ale oficerilor. Tulburătorii au fost împrăștiați cu baioneta. Au fost răniți mulți.

Ungurii din Seghedin sunt foarte înfuriați contra oficerilor, ale căror locuințe sunt păzite de soldați. Pe ulițe umblă patrulare, ca în vreme de asediu. Magistratul s'a adresat la minister, cerând a fi pedepsită »volnicia« oficerilor. Acest cas a produs și el încurcală în stările de acum Kossuth Ferenz prin o telegramă roagă pe Seghedineni să se poarte liniștiți.

Asemenea ciocniri se vestește și din Lőcse.

Învățați!

Vorbire ținută de dl învățător *Ilie Cleja*, poporenilor din *Bârsana*, în Duminică de 6 Sept., a arătând lipsa de-a învăța, cum și legăturile dintre școală și familie.

(Urmare și fine).

Iubiți poporeni!

Motto: De nu 'nveți la tinerete
Ai să plângi la bătrânețe!

Unii părinți își împlinesc această datorință foarte bine, în toate zilele își trimit pruncii la școală; dar' ce folos dacă nu le cumpără uneltele, cari sunt de lipsă la un școlar, pentru-că fără de carte, fără tăbliță, cerusă, penă, negreală, caet, de-ar avea un prunc cât de mare minte nu poate face nici un sporiu la învățatură, tocmai ca și economul, care merge la iarbă fără coasă, la holdă fără secere și la arat fără plug. Știți d-voastră destul de bine, că dacă vrei să lucrî oare-ceva trebuie să ai unealta în mână. Tot în ajutorul învățătorului stau și atunci părinții, când îl întreabă adese-ori, că cum se poartă pruncul lor și cum învață. De cumva li-se spune, că pruncul se poartă bine și învață bine, atunci nu trebuie a-l lăuda, ci a-i spune că tot așa se se poarte și învețe și mai departe, ba încă și mai bine, ca să nu-l întreacă nime; adică trebuie a-i da tot mai mare curaj la învățatură. De cumva li-se spune, că pruncul la școală se poartă rău, trebuie înfricat și de acasă, ca să se poarte frumos. De cumva este silit învățătorul a-l și pedepsi oare-cum, adică a-l dojeni sau ocări, a-l amenința sau chiar doar' a-l pedepsi și cu varga într-un câț e cu puțință, atunci nu trebuie a prinde parte pruncului, ci din contră trebuie a-l înfrica și mai tare, că dacă nu se va purta omeneste nici de aici încolo, vor spune învățătorului să-l pedepsească și mai aspru. Dacă pruncul se jeluiește părinților, că învățătorul l-a sfădit sau dojenit, nici nu trebuie a-l asculta, pentru-că văzând că nu află părtinire acasă la părinți e silit a face după-cum îi spune învățătorul; ear' din contră dacă vede că părinții îi dau aripi, atunci și el gândește, că pentru-ce se asculte el de învățător, că nu l-a lăsa tată-seu

ori mamă-sa ca să-l sfădească ori pedepsească, că ei îi dau de mâncare. Aceasta o spun că așa am pățit-o și anume: cu un prunc, care fiind crescut desmierdat s'a fost făcut foarte obrăsnic, precum este și în ziua de azi.

Pentru obrăsnicia lui l-am pedepsit cu aceea, că l-am scos dintre cei buni și l-am pus între școlarii cei mai slabi. Știind el, că acasă îl așteaptă mămuca-sa cu brațele deschise a alergat plângând, pentru-ce l-am batjocorit. Mamă-sa crezând scumpului ei a venit cu o falcă în cer și cu una în pământ și fără de a întreba, că ce a făcut, a început a se sfădi că nu l-am crescut eu pruncul și nici nu-i dau eu de mâncare și altele ca acestea. Ne-având astfel desmierdatul de umblat la școală fără numai vre-o câteva luni nu m'am necăjit a-l îndrepta, dar' vom trăi și vom vedea și auzi cum va juca pruncul cel desmierdat pe părinții sei, ceea-ce și până acuma se vede. Din contră pe unul pentru mai multe furturi, făcute în școală, cari el însuși le-a mărturisit înaintea mea, l-am pedepsit aspru cu varga pe pelea goală precum a și fost vrednic; dar' aceia părinți nu au făcut așa ca ceeaaltă jupâneasă ci au zis cătră prunc »așa-ți trebuie, încă i-om spune învățătorului că mai tare să te bată«. Văzând că nu află acasă părtinire în scurt timp s'a făcut cel mai bun școlar și până când a ieșit dela școală de toate zilele a fost tot cel mai bun și primul școlar; și am nedejde, că dacă și de acum înainte părinții vor supraveghea ca să nu se corumpă umblând în societăți rele, din el se va face un om de omenie. Alt ajutor ce pot a-l da părinții învățătorului întru creșterea și învățarea pruncilor lor este și acela, dacă în toată ziua întreabă pe prunc că ce a învățat la școală și aceia părinți, cari știu ceti și scrie în sările lungi de iarnă, în Dumineci și sărbători să-l iee la cetit și la scris. Tot așa mai departe îi pot sta întru ajutor părinții învățătorului dacă se îngrijesc de aceea, că ce le-a poruncit învățătorul să învețe sau să scrie pruncul pe acasă, aceea să o facă. Pruncii dacă se pune învățătorul pe lângă dinșii mai cu binele mai cu răul tot ar face ce le poruncește; dar' părinții acasă nu-i suferesc cu cartea sau cu tăbliță să umble nu numai ziua; dar' nici seara mănându-i să se culce să nu-i zăhăiască la lumină, că la școală trebuie a ceti și a scrie. E drept că la școală e locul de învățat; dar' când ar umbla regulat în toate zilele la școală tot ar fi ce-ar fi; dar' și atunci învățătorul nu-i poate întreba pe toți în școală tot ce au avut de învățat sau ce le-au arătat să scrie în aceea zi, că nu are vreme, că în 4-6 ciasuri pe zi se stee lângă fiecare până ce va scrie numai câte un rînd dar' apoi încă și mai mult, ci învățătorul este silit să le deie ceva de cetit sau de scris și pe acasă și când se întorc la școală trebuie să arete ce au lucrat. Pentru aceea ve rog i. p. faceți bine și le dați pace pruncilor să învețe și pe acasă ce le poruncește învățătorul și nu le dați de lucru, că mai mult folos vor aduce dacă îi lăsa să învețe decât că îi puneți la lucruri prea grele pentru

dinșii. Faceți-o aceasta numai în un an și veți vedea că mai bine va fi. Părinții trebuie a le spune pruncuților celor mici, că școala este ca o mamă, care îi învață tot ce e bine și frumos ear' învățătorul până-când este în școală este ca un tată, care nu voiește decât numai binele pruncilor sei. Va să zică părinții trebuie să facă, ea pruncii să se încreadă în învățător și școală și să-i iubească. Nu precum fac mulți dintre d-voastră că îi înfricați de mici, că îi da pe mîna învățătorului și așa și așa va face cu ei.

Acestea ar fi pe scurt relațiunile sau legăturile între școală și familie; din cari se vede, că școala numai așa poate face destul întru creșterea și învățarea pruncului, dacă îi stă întru ajutor și familia adecă părinții. Vor zice părinții »Bine dar' și nouă ne trebuie să lucre ceva pruncii!« Acelora le zic »Bine, este mod și timp, ca pruncii acasă mai întâiu să învețe ce au de învățat sau de scris și apoi și de lucrat ce pot și ei lucra«. Luați pildă dela poporul jidovesc în asta privință și vedeți că pruncul jidovului decum este de 3-4 ani până la 15 nu-i dă alt lucru decât să învețe. Ei afară de școala statului, la care trebuie să umble pruncii își mai susțin și dascăli de legea lor, cari îi învață a ceti, a scrie și a socoti și unde ați văzut vre-un jidov, care se nu știe ceti și scrie și socoti în limba lui și ori-ce îi trebuie el își înseamnă cu mîna lui. Vă zic »I. P. dați-vă copii la școală, cumpărați uneltele de învățat și îi mînați în toate zilele regulat la școală, că de-ar fi cât de mutalău ori prost, învățătorul va face om din el. Cât de frumos este când vezi în biserică, pe câte unul care știe ceti, cetind câte dintr'o carte de rugăciuni așa de frumos, încât l-ai tot asculta și cât de urit lucru este că cei mai mulți nu știu bine nici rugăciunile, cari le-au învățat dela părinții lor, nu le știu pentru aceea, că nu știu să le cetească cum sînt scrise în cărți. Omul, care știe ceti, cetește multe de toate, și ori-ce este scris în cărți pentru aceea este, ca cel-ce cetește să le învețe, pe când cel-ce nu știe ceti nu poate învăța nici-odată nimic, ci este ca un surdo-mut precum zice proverbul »Omul prost tot de necaz a fost«. Iubiți Poporeni n'am destule cuvinte ca să vă pot îndemna la iubirea școlii și a învățaturii și vă zic: »Treziți-vă din întunerecul în care zăceți și grăbiți la lumină!«

Bârsana, la 6 Sept. 1903.

Ilie Cleja,
învățător confesional.

Cea dintăiu rîndunică.

— »Călințarul Poporului« pe 1904. —

În numărul trecut vestind ieșirea în tipar a »Călințarului Poporului« pe 1904 i-am făcut cunoscut cuprinsul până la partea literară

Partea literară începe cu articolul »Fii mândru, Române« de dl Silvestru Moldovan, în care se arată însușirile și calitățile pentru cari Românul poate și trebuie să fie mândru. Articolul e încadrat de 2 ilustrații de frumoase porturi românești.

Urmează o baladă (Anița Popii) de inv. Paul Pușcaș, o glumă și apoi frumoasa poveste »Floarea Soarelui«, în care se povestește obârșia acestei flori, care se îndreaptă tot după razele soarelui.

După frumoasa poezie idilică »După le mne« de Alexandru Vasile și biografia prof. din Brașov Andrei Bârseanu (cu poezia »Măiestri și plugari), urmează alegoria populară »An-împărat și fetele lui« de Silvestru Moldovan. În această lungă alegorie se povestește ivirea pe pământ a celor patru anotimpuri (primăvara, vara etc.) cari sunt fetele anului, închipuit ca un împărat.

După toate aceste urmează bucăți, cari interesează mai de aproape pe meseriașii noștri: istoricul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« biografia presidentului Reuniunii, a dlui Victor Tordășianu și două povestiri de toată frumusețea, traduse de dl I. Apolzan, tipograf și secretarul »Reun. sodalilor rom din Sibiu«. În aceasta parte sunt earăși două ilustrații.

Vine acum o baladă (Leana și Ghiță) de Emil V. Degan, apoi o pagină de aducere aminte, închinată răposatului, mare fruntaș al nostru, Dr. I. Rațiu (cu portret).

Buca'a ce urmează acum este o frumoasă legendă de V. A. Urechia, intitulată: »Vodă vrea, dar' Hâncu bal« în care se povestește o răscoală de țărani din Moldova, împotriva lui Duca-Vodă. »Răvașul nostru« începe pe pag. 105 și continuă până la 124. În el, ca și în alți ani, se povestesc și înșiră toate întâmplările mai însemnate de preste an, dela noi și din străinătate. Răvașul e împodobit asemenea cu mai multe ilustrații.

Tot în partea literară se află publicat un articol economic de însemnătate: »Săpatul holdelor« de I. Georgescu, inv. apoi urmează Poesii populare, Sfaturi economice, glume etc. Partea literară se încheie cu o glumă ilustrată (Care-i măgarul?).

După partea literară vine consemnarea târgurilor, atât dela noi, cât și din Bucovina și România, apoi inseratele, mai multe ca în anii premergători estinzându-se pe 5 coale.

Din acest cuprins, schițat pe scurt, se vede, că »Călimdarul Poporului« pe 1904, »cea dintăiu rëndunică« în toamna aceasta, are material foarte bogat, variat și folositor. În el ori cine află tot ce-i trebuie și cu toate acestea e foarte ieftin: 40 bani și porto 6 bani, în total 46 bani (23 cr.)

Atragem de cu vreme luarea aminte a poporului nostru asupra acestui vrednic și frumos călimdar

SCRISORI.

Vrednică de laudă.

Din Herman (comit Brașov) ni-se scriu următoarele, cărora, deși e cam târziu, le dăm loc cu plăcere:

De 6 ani există în comuna noastră școala fröbeliană (Kindergarten), și astăzi putem să ne fălim în fața lumii cum-că avem bucurie mare când vedem pruncii noștri ce frumoasă înaintare fac. Multă trudă și osteneală a avut d na profesoară Mina, fca bētră-nului învățător Andrei Nan cu aceste vlastare de tot gingașe, însă munca dâșii nu a fost înzadar, căci ziua de 7 August st. v. a fost pentru dânsa și pentru comuna Herman o zi de bucurie și de mare însemnătate.

Noi am rămas uimiți de succesul care la avut Țata Mina (așa o numesc copii) cu acest examen.

Cântecelile care le-au cântat micii și arnicii copilași, poeziile, declamațiunile, jocurile ne făceau pe toți câți am luat parte la examen să săltăm de bucurie; adânc mișcați am fost când câteva copilețe purtând mândre colori pe capetele lor, predau cântarea »Eu sunt fică de român«. Mare mulțumită se cuvine stimatei d-ne profesoare Mina Nan. La acest examen au luat parte Hermanenii mai toți.

Dl paroch local Alexandru Dogar a ținut o vorbire foarte frumoasă și pētrunzătoare, îndemnând atât pe micii copilași, cât și pe părinții lor, ca să urmeze mai departe calea care au apucat-o, căci numai în școală și prin școală se capătă omenia și vaza. Au mai luat parte la acest examen d nii învățători David Pop, director local, diaconul Andrei Nan, George Goicea, voluntarul Fătuleț, apoi dl învățător din Brașov Ioan Lacea și cantorul nostru bucovinean Vasile Lazurcă Lăzăreanu etc. După examen au împărțit dl episcop Nicolae Stanciu cornuri la toți copilașii, cari s'au dus veseli pe la caminurile lor.

Un Hermănean.

Românii în America.

Redactorul »Jurnalului societății centrale agricole«, dl S. P. Radianu a primit dela dl Ilie Martin, presidentul societății »Vulturul din Pittsburgh Pa următoarea scrisoare despre Românii din America, — pe care o reproducem din »Jurnal«:

Stimate Domnule Radianu!

Am primit onor. d-v. scrisoare, de asemenea am mai primit vre-o 13 numere din »Jurnalul societății centrale agricole« și o carte de d-voastră (Economia rurală).

Reuniunea noastră a ajuns până azi la cifra de 58 membri. Numărul acesta e prea mic față de enormul număr de români aflați în aceste regiuni.

În Pittsburg și câteva orașe vecine, cari sunt toate în legătură cu tramwai, sunt în prezent cel puțin 5—600 români. Aști numărul esact și a fi în legătură strînsă unii cu alții nu e imposibil din diferite împrejurări; deocamdată luptăm și sperăm să ne apropiem cu încetul tot mai mult.

Starea Românilor în aceste împrejurimi e suficientă deocamdată, dar' e foarte schimbăcioasă, din cauza nestatorniciei în un loc. Lucrările de cari se apucă Românii aceia sunt diferite de cele din patrie.

Majoritatea a venit numai în ultimii doi ani dintre cari foarte puțini cu familia. Pennsylvania e unul din cele mai industriose state ale uniunii Americane. Sute și ear' sute de fabrici se ridică pe dealurile și câmpiile bogate în cărbuni, fer, petrol și alte diferite metale. Mii și ear' mii sunt brațele care supoartă exploatarea acestor uzine uriașe, cari funcționează în continuu. Orașul Pittsburg, în America, e cunoscut sub numele de Smoky City, adecă oraș cu fum sau afumat, din cauza enormei cantități de fum ce se ridică zil-

nic deasupra lui, și care, foarte des se lasă pe oraș, așa că îți face imposibil a vedea la oare-care distanță.

Românii lucrează în fabrici de fer oțel, tinichea, turnătorii, cărămidă, la construirea de linii ferate și canale, în fabrici de mașini și alte multe specii industriale; ear' unii lucrează în mine de cărbuni.

O, parte care sunt meseriași, lucrează la meserii.

Sunt însă mulți meseriași, cari din cauza necunoașterii limbei engleze și a deosebitului fel de lucru cum se lucrează aicea, sunt siliți a lucra ce găsesc și cum găsesc, lucrări unde nu se cere știință, dar' cari sunt grele și cer putere.

Românii, în majoritate, speră a se reîntoarce ear' în patrie. Dar' după-cum se îngreunează traiul și n'au libertate națională în Ungaria, în present mulți se vor stabili aici, chiar din cei cari își iubesc țeara mai mult și doresc a se reîntoarce.

Ei îmbrățișează cu bucurie această patrie nouă în care, deși nu s'au născut, dar' pot trăi mai ușor și nu jigniți în mândria lor națională, bucurându-se de o potrivă cu ceilalți cetățeni de favorurile naturei. În patria noastră pe care strămoșii și părinții noștri în timpuri grele au apărut-o, chiar cu prețul vieții, ear' în timpuri de pace au plătit și plătesc biruri grele, nu ne e permis a ne întruni și a ne manifesta ca români.

Numărul Românilor în America, în present, e de mai multe mii și crește zilnic în urma stării miserabile din Ungaria.

Eată, pe scurt, starea și organizarea Românilor în America. La 1 Noemvrie 1902 s'a format »Reuniunea română carpatină« în orașul Cleveland statul Ohio; a urmat »R. Rom. Traiană« în Canton, Ohio. A treia a fost »Vulturul«, urmând »Transilvania« în Alliance, Ohio. Unirea în Youngstown, Ohio. Se mai organizează în orașul Sharon Pa, și o încercare de organizare se face în orașul Erie Pa. Lipsă de organizare e în statele Indiana și Illinois, unde sunt multe sute de români în mai multe orașe. Ținta noastră e să ajungem la o înțelegere unindu-ne în o singură societate care să aibă secții în toate locurile, unde sunt un număr mai însemnat de Români.

Când vom avea astfel de organizare nu vă pot spune, de sigur că va mai trece timp și va mai trebui multă muncă.

Îmbunătățindu se însă starea materială a Românilor aflați aicea, totul va merge spre bine*)

*) Mica noastră bibliotecă numără vre-o 350 de numere de diferite cuprinsuri trimise de cetitorii »Foi Poporului« din Sibiu. Peste 100 de numere vom primi în curînd dela cetitorii Gazetei din Brașov, după cum ni-s'a făcut cunoscut din partea administrației numitei foi. La statute s'a mai adăugat că, în cas de moarte a unui membru, să se facă colectă între noi pentru suportarea speșelor de înmormântare și pentru asistarea unui număr obligator de membrii la ceremonia religioasă.

Vă salut cu stimă, Ilie Martin.

PARTEA ECONOMICĂ.

Tăciunile de grâu.

Nimic nu este mai rău și mai păgubitor pentru grâne, ca tăciunile, care crește și el asemenea grâului în spice și mai nu se deosebește de acesta decât la boabe, cari în loc de grăunțe dau un fel de materie neagră care la început e moale, ear' după aceea se face făinoasă. Cu prilejul imblătitudinii materia aceasta ese din pleavă și umple de un praf negru 'n'unecos nu numai grăunțele de grâu, cu cari au crescut împreună, ci și pe imblătitori.

Praful acesta de tăciune, ce se împrăștie cu prilejul imblătitudinii, nu e decât sêmența sau sporele tăciunelui viitor. Acestia se acată de grăunțele sănătoase ale grâului, cu cari vin în atingere și le fac une-ori mai de tot negre, așa că măcinându-se în starea aceasta pânea făcută din asemenea grâu se face mai de tot neagră. De aceea apoi în asemenea casuri grâul spălat în apă curată, dacă e ca se se poată face din el o pâne cevași mai albă și mai bună.

Tăciunile de grâu încuibându-se odată în holde nu pierd așa ușor, ci trebuie să întrevină omul cu anumite mijloace, cari aplicate apoi cu cunoștință și la timp, îl fac în cele din urmă cu neputință de-a mai putea rodi. Tăciunile grâului se țin de familia parazitelor și a impercelor, care ca și acestea trăesc pe trupul altor plante sau putrajuni. El este de 2 feluri: făinos și grăunțos. Cel dintâiu atacă numai o parte a grăunțului, ear' cel de al 2-lea atacă întreg grăunțul și îl prefăce în tăciune. După cercetările naturaliştilor, cauzele, cari dau naștere tăciunelui de grâu sunt următoarele:

Dacă pe timpul, când au să se în-tărească grăunțele ploauă și apoi îndată se face soare, atunci îndate se înmoaie și uscându-se în starea aceasta se face tăciune din ele; dacă se duce gunoiu proaspăt pe loc, apoi se seamănă îndată, atunci încă se face tăciune, de oare-ce gunoiul proaspăt conține în cele mai multe casuri sêmență de tăciune, dacă se samănă grâu, care

nu a fost copt de ajuns, dacă se seamănă prea târziu colo prin postul Crăciunului, dacă pământul în care se seamănă e rău, sarbed și rece, dacă se seamănă grâu, care a fost atacat de tăciune ș. a.

După numeroase încercări economiștii practici au putut constata, că sêmența sau sporele tăciunelui după un an își perd puterea roditoare. De aceea ei sînt de părere, că grâul vechi se poate sêmăna și dacă a fost atacat încâtva de tăciune, căci dacă nu se ivesc unele din cauzele sus amintite nu mai produce de acela.

Pentru a feri încâtva grâul de tăciune din timpurile cele mai vechi economii s'au folosit de văruiul aceluia. Despre aceasta ne spune Vergiliu în »Georgicele« sale și anume: că vechii Romani întrebuițau aceasta methodă ca pe cea mai bună și mai simplă.

Mai târziu în evul mediu economii au început a mai întrebuița și un fel de leșie, făcută în apă, cenușă de lemn și var. Pe la începutul veacului al 18-lea Jutais a aflat un fel de sare de nitru supranumită și peatra filosofică, în a cărei soluțiune (leșie) se înmuia grâul înainte de sêmănat.

Tot pe atunci unii economi din Francia au început a înmuia grâul de sêmența într'un fel de leșie de cenușă, balebă de vacă, ud și apă. Aceasta methodă avea de scop mai mult grabnica încolțire și răsărire a grăunțelor, decât nimicirea sêmenței de tăciune.

Imprejurarea, că o corabie încărcată cu grâu, ce venia din Asia s'a cufundat aproape de Bristol în mare, unde apa era tare sărată și astfel grâul acela nu se mai putea întrebuița la facerea pânei, ci numai pentru sêmănat, a adus cu sine, ca tăciunile să piară cu totul din holdele sêmănite cu astfel de grâu servind totodată și de învățatură economilor pentru viitor.

Tull, un scriitor ne spune, că economii întrebuițau apa sărată contra tăciunelui încă de pe la anul 1660.

O altă methodă pentru văruiul grâului de sêmență este și a lui Dombasle, care constă dintr'o leșie de pu-

cioasă, var, sodă și apă, dăr' nici aceasta nu s'a bucurat de o primire călduroasă din partea economilor, de oare-ce era prea costisitoare adecă prea scumpă pentru ei.

Intre toate mijloacele arătate până aci nici unul nu e așa recunoscut de bun, ca leșia de peatră vênătă, care se topește mai ântâiu în apă ceva călduță, apoi se amestecă cu câte 100—200 litri de apă rece, care o turnăm peste grâul pus în ciubere, unde se amestecă și se lasă apoi de seara până dimineața. Cu 2 ch'gr. peatră vênătă se pot face 10—12 hectare de grâu. În dimineața următoare grâul muiat se scoate din ciubere, se întinde la soare ca să se uște și apoi după 2—3 zile se poate sêmăna.

De oare-ce peatra vênătă atacă mai tare ca toate celelalte leșii sporele tăciunelui de grâu, ea s'a adeverit a fi cel mai bun mijloc pentru stârpirea aceluia. Dar' s'a constatat și aceea, că praful, ce se desvoaltă din peatra vênătă cu privilegiul sêmănatului din mână poate se devină vătămător, ba chiar primejdios pentru sănătatea economilor, dacă îl înghit în ei prin răsufare. De aceea economiștii practici s'au cugetat la aflarea unui alt mijloc mai puțin vătămător și primejdios pentru sănătatea omului.

Quarante Descalone din Francia a aflat în timpul din urmă un nou mijloc pentru văruiul grâului de sêmență numindu-l germinator, care are toate însușirile petrii vinete numai că nu este așa vătămător sănătății omului. De aceea s'a și recunoscut ca cel mai bun mijloc pentru văruiul grâului de sêmență.

Să înțelege, că toate mijloacele înșirate aci se pregătesc mai anevoie și chiar cu oare-care cheltuială. De aceea apoi și vedem, că economii uostri întrebuițază mai mult laptele de var pentru grâul de sêmență, când acela e atacat de tăciune și numai când ved, că acela nu ajută nimic mai cearcă și altele, despre cari aud, că sînt mai bune și mai nimerite, ca cele cunoscute de ei.

Ioan Georgescu.

Românul e născut poet.

Românul e poet Românul e născut poet.

Românul când e în voie cântă poesii voioase făcute după voia lui. Românul când e trist când e necăjit cântă poesii de jale făcute de el, după cum îi jalea lui.

Copii jucându-se în țărîină, fac poesii sau voioase sau batjocoritoare la adresa unuia sau altuia, așa d. e., dacă cutare copil e în mînie cu altul, acela ca să-i facă ciudă, năcas cestuia îi face poesii cam așa:

Vasialia nașului,
Sede în virful gardului
Suflă-n pipa dracului.

După-ce din copii devin flăcăi, juni sau țângăi — după-cum le zic pe airea — fac poesii de dragoste la adresa fetelor; fetele ca nici ele să nu se lase mai pe jos, fac poesii mai minunate badiului lor. Acestea pot fi de dragoste, de ură și mînie și în ciudă la adresa cutărei dușmană a ei sau dușman de a ei. În casuri de acestea se aud cam următoarele:

Leliță cu ochi verzi,
Uită-te la el și 'l vez,
Că-i mai urit ca noaptea,
Țipă-'l d'ingă d-ta.

Vai bade drăguța ta,
Care-ai prinso acuma
Slujnică nu-aș băga,
Nici să-mi spele vasele,
Nici să-mi tragă cisme.

Lele, lelișoara mea
De-ai ști toarce la fuior,
Cum ști ride la fecior,
De-ai ști toarce cânepa
Cum ști juca cu badea,
N'ai fi cu cămeșă ruptă
Și rochia descusută.

Mănioase-i pretina,
Pe strugurul cel din vie,
Că mi drag bădița mie, etc.

Mă-i bădiță dragul meu
Avere-ai tu șesă boi,

Șesă boi ca peunii
Mâncaia-i cu doftori,
Patru sute bani în pungă
Pe leacuri să nu 'ți ajungă.

Cu un cuvânt tineretul român se îndeltnicește foarte mult în facerea poesilor. Pe câmp la lucru, seara mergînd că-ră casă românul face neconținut poesii — cântându-și-le el

Trumoase poesii se aud cîntînd cînd cu sfîrșitul secerei, aducînd cununa:

Fruză verde de alună,
Adă apă la cunună,
Să n'ajungă săptămîna.

Vine culesul cânepii. Cu ocaziunea culesului, băgatului în topsilă, scos etc. tot în br'una își fac voie bună cîntînd despre cânepă și femei:

Bărbate sufletul meu,
Cânepă 'mi-ai sêmănat,
Boală n' oase 'mi-ai băgat,
Da ia coasa 'și-o cosește,
De holdă mă mîntueste etc.

A 13-a expoziție de vite.

Pătrunsă de însemnătatea expozițiilor, ținerea »Reuniune română de agricultură din comitatul Sibiiu«, în scurtul interval de 15 ani de existență, a aranjat nu mai puțin de 18 expoziții și anume 13 expoziții de vite de prăsilă, 2 expoziții de poame (în Seliște, Sebeșul-sădesc și Sibiiu) una din industria de casă (în Sibiiu) și una de oi de prăsilă (în Poiana). Acestea singure ar fi suficiente dovezi despre hărnicia și desinteresarea, ce caracterizează pe cărmacii ei cum și despre dragostea și încrederea, ce le o arată poporația ea pentru binele căreia lucrează ei.

Drept efecte ale lucrărilor, săvârșite de această harnică Reuniune și îndeosebi ale expozițiilor de vite, e prăsila de vite rassa »Pinzgau«, răspândită aproape pe întreaga întindere a comitatului Sibiiu și în legătură cu aceasta cultura nutrețurilor măestrite (trifoiu, napi de nutreț, luțernă etc.) și folosirea mașinilor și uneltelor economice, de cari populațiunea română, extrem de conservatoare, până bine de curând se ținea departe.

La expoziția a 13 a, ținută luni, la 21 Septembrie n. c., în comuna Racovița, bogată în materialul espus, dat ni-a fost să ne convingem despre ce poate produce înțelepciunea și hărnicia țeranului nostru econom. Înțelepciunea au dovedit esponenții de acolo prin alegerea soiurilor superioare de vite de prăsilă, cu cari își îmbogățesc gospodăria lor, și hărnicie au arătat ei prin buna îngrijire, ce o dau vitelor lor.

La buna reușită a acestei expoziții a contribuit foarte mult activitatea desvoltată de comitetul aranjator local în frunte cu notarul Irime Răduț, parochul Valeriu Florian și primarul de-acolo Ioan Vichendea, cari nu au cruțat nici jertfe de timp și nici ostenele numai și numai, ca expoziția din Racovița să nu rămână îndărătul altor expoziții aranjate de Reuniune.

Comitetul central al Reuniunii a avut de reprezentanți la expoziție pe presidentul Reuniunii, dl D. Comșa, pe secretariul ei, dl Vic. Tordășianu, și pe membrul din comitet, dl R. Simo, ear' comunele învecinate reprezentate au fost prin un număr mare de economi în frunte cu preoțimea, notarii și primarii lor. Dovadă aceasta, că interesul și în populațiunea din partea locului este viu și cald pentru lucrurile bune, închinare înaintării și înfloririi țeranului nostru agricultor.

După întregirea sa cu suplenți la locurile vacante, juriul s'a constituit, numind ca president al seu pe presidentul Reuniunii, dl Demetriu Comșa, de secretar, pe secretarul reuniunii dl Vic. Tordășianu, ear' la orele 10^{1/2}, și-a început anevoioasa și obositoarea lucrare ce s'a terminat abia la orele 5 d. a.

La premiere s'a avut în vedere pe lângă materialul espus și hărnicia și priceperea proprietarului. E la tot cazul foarte dăruitor, că reuniunii nu-i stau mai multe mijloace bănești pentru asemenea lucruri la dispoziție, dat fiind, că și premiile distribuite împintenează pe econom la bua îngrijire a vitelor sale.

Premii s'au împărțit în valoare d. 200 cor., și anume la grupa tauri unul la grupa tăurenci 3, la grupa vaci 13 la grupa junince 21 la grupa vițele 10 și la grupa oi, berbeci, noatine și noatini 14. Esponenții premiați sunt proprietari din comunele Racovița, Sebeșul-inferior, Tălmăcel, Boița, Avrig, Sebeșul superior, Bradu. N'a fost reprezentată la expoziție comuna Porcești.

Împărțirea premiilor a fost precedată de un discurs instructiv, rostit în fața esponenților și a oaspeților numeroși, de presidentul D. Comșa.

Numeroși oaspeți, după sfârșirea lucrărilor, au fost invitați la mesele bogate ale parochului Florian și la cea a notarului Irime Răduț. Cause mie necunoscute, dar' în tot cazul regretabile, au cauzat împărțirea la două case a celor cari de un interes comun conduși — în comun au lucrat la aceasta expoziție. Ar fi de dorit, ca la anumite lucrări economii noastre dela sate — să ne găsească pe toți la un loc și lucrând umăr la umăr pentru binele nostru, pe care dacă înșine nu l'urmărim, străinii, și altfel jeloși de tăpăturile noastre bune, — bucurase vor de neînțelegerile măruntă dintre noi.

Nepreocupat.

Mărul ca simbol.

Mărul după forma, mirosul, gustul zămos și folosul seu, aprăține celor mai nobile fructe. Iubește în deosebi zona moderată; originea și-o are din părțile de miază-zi. Nu putem spune hotărât, dacă mărul nostru e cel întâlnit în sf. Scriptură. Păreri se deosebesc. În pictură mărul nostru e re-

presentat la toate popoarele. Dar' e sigur, că Homer îl cunoaște ca fruct de grădină. Pe lângă el amintește numai strugurele și smochina. Piersicele, caisele, prunele și cireșele se pomenesc numai la Aristotele, adecă cu mult mai târziu.

În picturile de părete dela Pompei — apar: mărul, para, cireșele, mandulele, prunele, piersicile și rodiile, lipsesc însă portocala. Da, pe vremea aceea încă nu cunoșteau portocala în Italia, unde azi e cel mai însemnat fruct.

În mitologia greacă se face multă amintire de măr, deci și la Greci eră o poamă favorită. Care nu cunoaște legenda mărului zeiței Eris? Despre mărul de aur al Hesperidelor afirmă unii, că ar fi fost portocală; dar' de oare ce în Italia, cea inundată de Greci, n'o cunoșteau nici mai târziu, trebuie să luăm mărul legendei în înțelesul strâns ferbal. În mitologia popoarelor de mează-noapte mărul îl păzește Iduna.

Ca simbol legendar întâlnim mărul pe chipurile sfântului eremit Saba și a, sf. Nicolae episcopul. Tatăl sf. Saba mergând să și facă serviciul militar în Egipt, îl încredință rudelor, ca să-l crească. Aceștia îl despoiară de avere. Sf. Saba intră în mănăstire. Lucrând într-o zi în grădină, a poftit un măr. Dar' încă nu era vremea mănăcii. Mărul a fost rupt, ce e drept dar', stăpânindu-se îl aruncă dela sine, ca să nu cadă în nespunere. În aceeași vreme puse vot, că nu va mânca măr nici odată în viața sa, căci în el văzu ideea ajungerii la păcat. Sf. Saba muri pe pământul sfânt la anul 531. Amintirea i-se face după calendarul nostru la 5 Decembrie.

Pe chipurile sf. Nicolae întâlnim foarte des mărul. Lățirea chipurilor lui e o dovadă de popularitatea sfântului episcop. Pe unele e închipuit, ținând în mână o carte cu trei mere de aur. Mărul înseamnă milostenie, dar' e și simbolul credinței și al Prea sf. Treimi. Aceasta o apără sf. Nicolae cu putere și cu efect în sinodul Nicean.

Milostivenia sf. Nicolae e dovedită istoricește. Legenda însă împreună cu ea și alte lucruri foarte frumoase. Monument al milosteniei sale e și datina

Când asistăm apoi la vr'un oaspeți, avem a auzi fel și fel de poezii fabricate mai cu seama de femei la adresa mirelui, mirese-i, socrilor, nănașilor, stegarilor, socăcițelor, privitorilor etc. Voi aminti câteva aci:

La mireasă și mire.

O, săracă mireasa

Timără-i ca cireasa,

Dar' săracu mirele

Li bătrân ca cănele.

La socru:

Soacra mare ie n'are

Da i-a face norusa

Dac'a toarce soacră sa

La socăcițe:

Socăciță lungă n' nas,

Carne-n oală n'a rămas.

La privitori:

Mergeți acasă muieri

Bată-vă ziua de ieri,

Și vă spălați blidele

Că le-or linge mâțele etc.

Să ne tot trudim a aduna poeziile populare și nu le-am putea. Am umplea mii și mii de coale de hârtie și tot nu am putea eși în capăt. Ar fi un tezaur prețios să le putem aduna pe toate.

Ținta mea nu a fost ca să ating celea înșirate și cu totul altceva ma îndemnat a scrie de astă dată. Am voit să vorbesc foarte pe scurt despre poeziile făcute la morți, versuri și bocete. Ori în care ținut am fi, dacă acela e locuit cu români — au datina de a se boci după mort cântând fel de fel de poezii de jale la adresa mortului și celor rămași orfani. Auzim bocindu se cam așa:

Arzâte focu pământ

Mulți oameni ai putrezit,

Și tot nu te-ai săturat

Pân' pe N. N. lai luat etc.

Acestea sunt făcute tot de poporul nostru țeran; în unele locuri cântă viersuri la înmormântări și cantorii sau preoți. Prin părțile Clujiului mai totdeauna acest viers e cântat de cantorul care e învățătorul local; și se

cântă în așa mod după cum a fost faptele și viața mortului. Care a fost stăpânit de ceva patimă rea, în viers se arată relele ce le aduce aceia patimă așa încât e o adevărată învățătură pentru popor. În viers se mai arată desertăciunea acestei lumi, viața și faptele răpăusatului, moartea, luându-și în urmă iertăciuni dela ai săi și alții.

Eară câteva rënduri din un viers ce s'a cântat zilele trecute la înmormântarea unui om sărac de care a rămas sotia cu seasă prunci necrescuți:

Ear' trebuie să cântăm

Ear' trebuie să oftăm,

Lacrămi să vârsăm cu toți

Când vedem puterea morții,

Moarte cum te-ai îndurat

De pe ăsta (N. N.) l-ai luat,

N'ai văzut șease copii

Că rămân astăzi pustii

Acum cine i-a griji

Vai, cine i-a hrăni,

de-a dăru pe copii la ziua sf. Nicolae, în 6 Decembrie; căci el a fost prieten foarte bun al copiilor și binefăcător a celor săraci.

Mărul îl aflăm și pe chipurile sf. Dorotea, dar' aici apare numai ca secundar, pe lângă trandafir. Sf. Dorotea e dintre patronii grădinarilor. Mărul și floarea ne reamintesc, că ea după moarte a trimis din paradis unui îndoit în credință, măr și trandafir.

Pe chipurile principilor sfinți de regulă se vede mărul țării. Între insignile de încoronare a imperiului roman întâlnim mărul țării dela Herric al 2-lea încoace.

El îl primă dela Papa Benedict al 8-lea în 1014. Mărul simboliza domnia lumii prin creștinism. Forma lui rotundă închipuiește pământul, pe când crucea de pe el puterea lui Isus Christos peste lumea întreagă. Același însemn se află în biserici, unde a cucerit locul de mai de mult, căci cei vechi aveau mult simț către simbolism. Globul dela turn cu crucea asemenea înseamnă domnia lui Isus peste lume, cum spune și inscripțiunea obeliscului de pe piața sf. Petru: Christos învinge, domnește, împărățește și triumfează.

Intr'un tablou medieval Melchior, unul din cei trei magi dela răsărit, întinde pruncului Isus aurul în forma mărului.

Pe chipurile împăraților Constantin și Carol-cel Mare, tot mărul simbolizează puterea lor. Firește cu timpul se întunecă înțelesul simbolului și atunci poporul îi explică însemnarea prin tot felul de legende.

Chiar pentru motivul, că mărul închipuiește domnia asupra lumii, de aceea și pruncul Isus e zugrăvit adeseori în mână cu mărul cu crucea de aur.

Dar' mărul prin gustul său mustos, dulce, simbolizează și sentimentalitatea. Numele latinesc al mărului a produs și joc de cuvinte: malum înseamnă că e rău. Acest joc de vorbe l-a întrebuințat și sf. Augustin.

Pictorii evului mediu prin măr reprezentau pomul oprit al paradisului. Proverbul ovreesc consideră viaa, ca pomul științei binelui și răului, pe când la Greci smochinul apare și în unele

chipuri de prin evul de mijloc, pentru-că la cei vechi și smochinele aveau însemnătate esotică. Apoi Adam și Eva s'au acoperit cu frunze de smochin. În evul de mijloc și pe măr scriau jocul de cuvinte: ex malo malum, din rău rău. Încă și în antichitate întâlnim pe pietrele mormintelor șarpele cu măr în gură. Așadar încă creștinii cei dintâi socotiau mărul ca pomul cel oprit. Și șarpele, călcat de Preacurata Fecioară, are măr în gură.

Așa numitul mărul raiului, sau mărul lui Adam, din contră nu e măr, ci un fel de pom de lămâi; de forma pereii sau oului, galben ca aurul, cu coaja, ca și cum ar fi mușcată.

Pe insula Ceylon numesc mărul Evei un pom, a cărui poame spânzură de creangă, având forma unui măr, din care ai mușcat.

Și pomul de Crăciun ne reaminteste mărul din paradis. O poveste spune, că în noaptea de Crăciun se deschid merii. Tot în seara asta în Rusia dau numai mere sfințite, căci după credința poporului, merele sunt cuprinse de o putere diavolească, ce trebuie întâiu scoasă.

Pe icoana făcătoare de minuni dela Maria Zell micul, Isus întinde Fecioarei Maria un măr ca semn, că precum Eva a întins cu mărul păcatul, așa Christos în măr semnul răscumpărării și al grației.

Tradusă de A. M. P.

Vorbe înțelepte.

Pilde, culese și prelucrate de Silvestru Moldovan.

— Una la săptămână. —

Creștinul și Turcul.

În vremile bătrâne, când cetele selbatice de Turci și de Tătari năvăleau până prin țările noastre și moșii și strămoșii noștri se hărțuiau zi de zi cu ele s'a întâmplat, că un voinic, vestit de viteaz în luptele cu Turcii, căzu în prinsoare la Turci și ajunse în mâinile unui pașă.

Pașa, crud de fire și știind, că se s'au viteaz a omorât și a robii mulți Turci, se hotărî să l'chinuie după placul său. Și ce făcu nemilosul pașă? L-a prins în ham la plug și ara cu el toată ziua, de dimineața până seara, și 'mi-ți-l'croia cu biciul, mai altfel cum bate omul nemilos vita din jug, de-i sângerau spatulele de plesnele biciului.

Voinicul suferia toate în tăcere și avu mult să sufere, până când îi sosi ciasul de

mântuire. Într'o noapte întunecoasă, când păzitorii dormeau, eși pe nesimțite din închisoare și p aci e calea fârtate, nici nu se opri până în tabăra creștină unde încinse din nou spada de viteaz; căci trebuie să știm, că în vremile vechi războaiele și hărțuile țineau vreme lungă; taberele nu se împrăștia cu anii.

Nu mult după fuga voinicului se întâmplă că într'o luptă dintre Turci și creștini, căzu prins în mâinile creștinilor pașa acesta și fu dat de rob voinicului, fiindcă se știa pățania și suferințele lui din robie.

Pașa, când văzu înaintea sa pe voinicul pe care el îl chinuise, tot incremenit căci gândi că acesta își va răzbuna asupra lui. Dar' voinicul îi grăi:

— Tu m'ai chinuit fără milă și mai batjocorit, căm l'am fost în puterea ta; acum fiindcă s'a schimbat soarta și ai ajuns în mâinile mele, ar trebui să-ți dau împrumutul, faptă pentru faptă, și să te chinuiesc și eu. Dar' legea noastră creștinească ne învață: »să iubim și pe dușmanii noștri«. Pentru aceea eu te iert și-ți dau drumul din robie; poți merge unde vrei.

Această faptă frumoasă pătrunsă așa de tare pe pașă, încât părăsind legea turcească, se făcu creștin. Într'd văr, a erta pe dușmanii noștri sau a nu și răzbuna asupra lor este cea mai frumoasă faptă, ce o poate face omul.

Știri economice, comerciale, juridice, industriale.

Roada de prune în Bosnia și Sârbia. Roada de prune a Bosniei este la 1700—1500 de vagoane, a Sârbiei 1700—1800. Transportul se va face acum ceva mai târziu, de oare-ce pe șesuri prunele au suferit mult din pricina frigului și așa se așteaptă roadă de prune din locurile deluroase, unde prunele se coc mai târziu.

Esamenul final la școala agronomică comitatensă (Sibiului) de vite nr. 10) despre aptitudinea învățăcelilor în lucrările economice: se va ține în 22 Octombrie st. n. la 8 ore a m., cu următorul program; Lucrări de mână: 1. Taierea de paie și napi, cum și prepararea de nutrețe mestecate. 2. Mulgerea vacilor. 3. Înălmărea și prinderea la car a cailor și boilor. 4. Statorirea vâstei la vite, lăptoșiei, și a., constatarea dacă vita poartă. — Tratamentul vitei umflate (de trifoiu) și al ranelor. 5. Cășitul. 6. Scoaterea și curățirea napilor de zahăr și de nutrețe. 7. Săparea și grămădirea cu plugul de săpat »Planet junior«. 8. Sămănatul cu mâna și cu mașina de sămănat. 9. Scoaterea, plantarea, legarea și îngrădirea pomilor. 10. Demonstarea diferitelor sisteme de oltoire la pomi. Lucrări cu vite: Aratul cu plugul universal Sack, și anume: a) cu plugul singur; b) cu tăietoriul dinainte; c) cu plugul pe două brezde; d) cu plugul pentru afunzime; e) cu unelte de curățit; f) cu unelte de prășit; g) cu extirpatorul; h) cu făcătoriul de gropi; i) cu mașina de scos cartofi. 2. Aratul cu plugul de schimbat. 3. Lucrări cu carul cu »Planet junior«, și anume: a) săpatul (curățitul) în diferite lățimi, afunzimi și moduri; b) grămăditul înăuntrul și înafară; c) brăzdarea cu marcherul; d) acoperirea brezdelor de semințe și netezitul cu tăvălugul. 4. Grăpatul. Sămănatul cu mașina de sămănat.

Stipendiile »Ardelenei«. În ședința dela 24 Sept. a Direcțiunii »Ardelenei« după cum cetim în »B. Ec.« din Orăștie s'au votat câte 200 cor. tinerilor Adam Truca din Geoagiul de-jos și Ioan Iuga din Bretea-Mureșana pentru a merge la școala de grădărit din Turda.

Stipendiul de 200 cor. pentru absolvirea cursului de mașinist, s'a dat tinerului Alexandru Gruia din Dobro.

Și cine l'a îmbrăca
Dacă le duci pe: tata,
Fără avere, fără bani
Vor peri așa sărmani,
Nu ți-a fost milă de ei,
Că cu toți-s mitutei?!

Cătră soție:

Grea soarte, ved te-a ajuns
Nu pot s'ajut, că-s de dus
Eu m'oi hodini n mormânt
Tu-i ehinul pe pământ.

Cătră fii:

Seasă sînteți fără tată
Milă n'o s'aveți vre-odată,
Că cei fără de părinți
De toți oamenii-s huliți.
O copii bătuți de soarte,
De ar veni acum o moarte,
Să v'aducă și pe voi
Să nu răbdați fomi, nevoi.

Despre viață:

Nu vă ncredeți în viață
Că ea e ca și o ceață,

Omul este ducător
Ca și ceața, trecător.

Versurile acestea în formă de bocete se fac după-cum am spus mai sus după viața persoanei și împrejurările în care și lasă familia. Cântându-se pe o melodie de jale, e plăcută poporului. De aci se poate vedea cât de plăcută e poporului poezia și așadar câți cantori și învățători se ocupă cu facerea acestor viersuri îi putem privi ca pe niște poeți de sate ce cântă jalea și năcasul poporului nostru.

Nu este român să nu scie compune poezii, de aceea zicem că: Românul e născut poet.

Chimă.

Ghicitoare.

Am un bumb de aur
Într'o pele de taur.

Soarele.

La stipendiul pentru școala de vințeler nu a fost nici un reflectant!

Să face din nou apel, ca să se însinue cine dorește, la stipendiul pentru vințeler

• **Geogeană.** Pentru noua bancă din Geogeană s-au subscris aproape toate acțiunile emise, în număr de 500. În curând se va ține adunarea generală constituantă.

Ajutorarea Săcuilor. Ministrul de agricultură Darányi a dat micilor economi Săcuie zece vagoane de grâu de toamnă de sămânță cu preț scăzut. Un econom capătă 1—3. măști metrice de grâu.

Oare când se va arăta cinstita ocărmuire așa de darnică și față de țeranii noștri?

De-ale băncilor. A treia conferință a băncilor române s-a convocat la Sibiu pe ziua de 20 Octombrie c. Delegațiunea băncilor se va întruni încă înainte de conferință, spre a desbăte materialul studiat și pregătit de biroul său și spre a formula propunerile sale pentru planul conferinței. Chestiunile cari formează obiectul studiilor biroului delegațiunii sunt patru și anume: a) Chestiunea mobilizării capitalurilor străine administrate de băncile noastre, pe calea cesiunii împrumuturilor ipotecare la un institut care emite scrisori funciare. b) Instituțiunea revizorilor experți, prevăzută în hotărârea conferinței din 1901. c) Chestiunea pensiunilor pentru funcționarii de bancă. d) Conferința să-și marcheze punctul de vedere față cu acțiunile inscenate în anul acesta pe base largi pentru o asociere regnicolă a băncilor provinciale din țeara întreagă. Realizarea acestui scop se intenționează acum din o parte prin crearea unei mari bănci centrale, ale cărei acționari să fie exclusiv numai băncile din provincie, și care să le servească acestora atât ca institut central de reescompt de credit ipotecar etc., cât și ca sfetnic și sprijinitor în toate afacerile lor tehnice și administrative. Din a doua parte realizarea scopului se încearcă prin înființarea unei reuniuni libere, care strânge de ori-ce întreprindere de speculațiune, va căuta să servească interesele băncilor și să conlucreze la consolidarea lor cu mijloace intelectuale.

Roada în România. Ministerul de domenii a sfârșit statistica roadei grâului, săcării, orzului, ovėsului, a rapiței și a inului din anul acesta:

Eată rezultatele generale pentru fiecare fel de bucate.

Grâul a fost cultivat pe o întindere de 1.605.657 hectare (31.000 hectare mai puțin ca în 1901) producând 25.971.600 hectolitri grâu de toamnă și primăvară contra 25.859.886 produse în 1901. Producțiunea pe hectar a fost de 16.2 hectolitri contra 18.1 în anul trecut.

Săcarea a ocupat o întindere de 158.020 hectare recoltându-se hl. 2.517.800 contra 2.452.150 hl. în anul trecut. Rода la hectar a fost de 15.9 hl.

Orzul a fost sămănat pe o întindere de 550.855 hectare și s-a recoltat 10.471.000 hl. contra 8.694.027 hl. în anul trecut. Producțiunea la hectar a fost 19.7 hl.

Ovėsul a fost cultivat pe o întindere de 426.730 hectare (321.137 în anul 1901) și s-a recoltat 11.067.209 hl. contra 7.719.352 din anul trecut. Producțiunea la hectar a fost de 25.9 hl. contra 24 hl. din anul trecut.

Rapița a avut o întindere de 67.313 hect., contra 223.889 hect. în 1901 și s-a recoltat 395.350 hl. contra 2.065.126 hl. din anul trecut. Producțiunea la hectar 5.0 hl. contra 9.2 din anul trecut. Recolta rapiței a fost deci nepriincioasă în anul acesta.

Inul a ocupat o întindere de 80.069 hectare, în două cât anul trecut, și a produs 727.200 hl. contra 354.143 din anul 1901. Din 80.009 hectare, 64.809 h. au fost sămănite în Dobrogea.

Din aceste cifre reese că în totalitate roada agricolă a acestui an, poate fi socotită ca bună, afară de rapiță.

Culesul cucuruzului s-a început în multe județe

Sămănturile de toamnă s-au făcut în unele județe, în altele arăturile se fac cu multă anevoință și este absolută nevoie de ploaie.

Rapița și grâul cari au răsărit sunt amenințate greu de secetă.

Seceta și ville. Seceta, ce durează acum de mai multe săptămâni, strică și la noi roadele viilor, dar se vede, că în România a stricat și mai mult.

Eată ce scrie în privința aceasta foaia »Bursa« din București:

»Din cauza secetei din anul acesta roada viilor va fi foarte redusă, în asemănare cu anii trecuți.

La podgorii au și început să se facă tocmele în vederea noii producțiuni. La Odobesti unele învoieli s-au făcut cu 4 lei 80 bani d. caltrul.

De altcum despre secetă mai scriu foile din România următoarele:

Seceta continuă spre marea disperare a agricultorilor.

Agricultorii povestesc că în 1892 a mai fost o secetă de asemenea natură și că atunci n-a plouat dela 15 Iunie până la 20 Oct.

Nici vorbă, că atunci a fost un slab an pentru economi.

FELURIMI.

Cum poate deveni cineva milionar?

Un ziar din New-York, a rugat pe un milionar american să-și scrie cum trebuie să trăiască acela, care vrea să ajungă milionar. Milionarul, trebuie să fi fost om de cinste, pentru - că n'a făcut secret oficial din înțelepciune, ci a pus-o în paragrafi la dispoziția omenirii. Dacă vrei să fii milionar, — zice regele dolarilor, înseamnă-ți bine următoarele: 1. Nu fii visător. Visarea este o pierdere de vreme, ear' vremea o avem pentru aceea ca s'o petrecem muncind. 2. Nu aștepta momentul favorabil, ci fă-l. 3. Învață a scrie, a ceti, socoti și a fi hotărât în toate lucrările tale. 4. Fi sigur că trebuie să-ți faci carieră și cel dintâiu gând să-ți fie totdeauna să o și faci. 5. Una să vrei, dar' apoi aceasta cu toată puterea. 6. Fii mai bine îndărătnic decât șovăitor. 7. Cinstește te singur, încrede-te în tine, nu simți numai tu ce plătești, dar' fă să simtă și altul. 8. Lucrează ori mori; asta e legea naturii. Dacă ai încetat a lucra, ai încetat a trăi. 9. Dacă un lucru ai fi făcut pe deplin, mai mult ai făcut decât douăzeci ce le-ai fi isprăvit pe jumătate. 10. Vieța ta este aceea ce ai muncit. Lumea nu rămâne cu nimic datoare

dar' nici nu cinstește nimic. 11. Învață a trage folos și din pagubele tale. 12. Talentul răbdător fericește mai bine decât geniul nerăbdător. 13. Ingrijeste-ți sănătatea.

Eată sfaturile milionarului american. Le dăm și noi pentru că doar se vor afla și între noi unii, cari vor voi să fie milionari.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Cu ocaziunea petrecerii aranjate de »Reuniunea meseriașilor«, din Seliște, ținută la 6 Septembrie st. n. 1903, au binevoit a contribui următorii:

Petru Drăgits, prim-pretor, Ioan Stroia, protop., Petru Comșa, comerciant, Dumitru Banciu, apotecar, fiecare câte 5 cor.; Nicolae Ivan, asesor consistorial (Sibiu), Dr. Nicolae Comșa, medic, Dumitru Aldea, Corpul învățătoresc, fiecare câte 4 cor.; Ioan Banciu, comerciant, Ionel Comșa, Dumitru Băilă, comerciant, Nicolae Roman, col. de dare, fiecare câte 3 cor.; Parteniu Cosma, director de bancă (Sibiu), Octavian Sglimbea, jurist, Ioan Bucșan, pielar, Simeon Mihălișan, teol. abs. inv., George Aldea, colonel în pens., Dr. Crăciunescu, prof. (Sibiu), Constantin Heița, conducător de bancă, Axente Banciu profesor (Brașov), Oprea Peligrad, măestru Elisabeta Gosa, Oprea Șteflea, funcționar de bancă, d. na Nechiforescu, N. Fincu Dumitru Borcea, stud. în teol. sup., Gergely Adolf, măsar, Petru Roșca, N. N., Dumitru Popa, primar, Onisifor O. Sară, jurist, Nicolae Țintea, comerciant, Sordache Roșca, cassar, Dumitru Roșca, neguțator, Teodor Deboiu, comerciant, fiecare câte 2 cor.; N. Marienescu, N. Schiadures, toți din România, fiecare câte 2 lei; Ioan Oprean, pantofar, Iulius Gergey, fiecare câte 1 cor. 20 bani; Miron Ciucean, medicinist, Cornelia Stoica, inv., Sabina Săvoiu, inv., Victor Iosof, teol., Dr. Brediceanu, secret., Corneli Nyilvan, funcț., Alexandru Micelas, propriet., Lupea Comșa, comerciant, Nicolae Florian, locotenent, Amalia Istade, Ioan Simian, Ilie Petruț, contabil, Alois Dassinger, frise, Iosif Simanetti, pantotar, Toma Iancoviciu, calfă, Nicolae Apolzan, calfă, Ioan Fulea, Oprea Stănișor, Danil Neamțu rotar, Ioan Borcea, curelar, Dumitru Popa, cojocar, Ioan Rimner, măestru zidar, Dumitru Roșca, tăbăcar, Ioan Giurgiu, ferar, Ioan Broos, pălărier, Nicolaus Endres, croitor, Ioan Bobelnean, Nicolae Bulea, lustruitor, Ioan Borcia, Ioan Țiația, curelar, Ioan Hanciu, ferar, Ioan Marcu, Dumitru Bêrsan, Liviu Popescu, pract., Teonea German, inv., Danil Bêrsan, ferar, Ioan Dădărlat, pălărier, Fabritius Degan, calfă, Dumitru Comșa, Ioan Cup, calfă, Nicolae Popa, Dumitru Herța, ferar, Mihail Micușan, Valeriu Savu, medicinist, Toma Lupuș, calfă, Johann Sturin, covrigariu, Ioan Țifrea, croitor, Maria Dubenschi, Mateiu Tămăiașă, cancelist, Dumitru Minaiu, Dumitru Dădărlat, fiecare câte 1 cor.; George Genie, măsar, Nicolae Baci, Ioan Cup, Nicolae Petruț, fiecare câte 80 bani; Nicolae Simanetti, Ioan Sgură, Dumitru Comă, fiecare câte 60 bani; N. Fanea, 50 bani; Nicolae Oancea, cojocar, Ilie Genie, Dumitru Vilc, Ioan Moga, Iancu Puschla, Tănase Achim, Pavel Suciu, George Gădila, fiecare câte 40 bani; Dumitru Moga lăcătuș, Mateiu Rădulescu, pantofar, Oprea Șteflea, măsar, Simion Simonetti, pantofar, Constantin Chișpară, lăcătuș, Dumitru P. Bobă, Ioan Borcia, ferar, Ioan Șoima, fiecare câte 30 bani.

Au incurs de toți 171 cor. 40 bani, din cari detrăgându-se spesele de 61 cor., a rămas venit curat 110 cor. 78 bani, cari conform scopului s-au depus în »fondul reuniunii«.

Marinimoșii contribuenți, cari nu s'au uitat de datorință a sprigini reuniunea noastră primească și pe aceasta cale sincerile noastre mulțumite. Și mai ales ne simțim datori a mulțumi inteligenței noastre, căreia de astă dată pentru reușita bună atât morală cât și materială a petrecerii i-se cuvine partea leului.

Danil Neamțu,
cassar.

R. Mihălișan,
secretar.

CRONICĂ.

Nou abonament.

După-ce din mai multe părți am primit întrebări cu privire la înlesnirea plătirii abonamentului la „Foaia Poporului”, am deschis două nouă termene de abonament. Anume „Foaia Poporului” se poate abona de aci înainte și la 1 Oct. și 1 Aprilie a fiecărui an și acum la 1 Oct. se poate face abonament și numai pe cele trei luni din urmă ale anului. Prețul abonamentului pe aceste 3 luni din urmă e 1 cor.

„Foaia Poporului” luând în seamă mărimea ei și cuprinsul felurit, plăcut și folositor pentru plugari, meseriași și oamenii dela țeară, este cea mai ieftină foaie românească. O recomandăm iubitorului nostru popor, cu deosebire acum în serile lungi de toamnă.

Prețul „Foi Poporului” este:

Pe un an	4 cor.
Pe un jumătate de an	2 cor.
Pe niște luni din anul	1 cor.

Sfințire de biserică. În Lăpușul-român se face azi, în 11 Oct. c. sfințirea noiei biserici. După actul sfințirii urmează banchet, seara bal. Venitul este merit bisericeii.

Alegere de preot. Duminecă în 4 Oct. n. c. a fost alegerea de paroch în suburbiul Poarta-Turnului din Sibiu, sub conducerea protopresbiterului Ioan Papiu. Concurenți au fost 4 Unul și-a retras concursul, ear' dintre cei trei a fost ales cu aclamațiuni unanime tinărul diacon, dl Iosif Enescu.

Biserică și școală română în Canada. Am fost dat știrea, că la cererea Românilor așezați în Canada, metropolitul Moldovei a trimis de preot pe archimandritul E. Ungurean, care a sosit acolo înainte de Paști, primit fiind cu mare însuflețire din partea credincioșilor. Cum se scrie acum revistei „Biserica ortodoxă”, în timp de două luni credincioșii de acolo și-au z'dit biserică sfințită de curând și școală. — Dumnezeu se le ajute!

Dela societatea pentru fond de teatru român. Comitetul acestei societăți vestește, că a scris un concurs pentru cea mai bună piesă dramatică română originală, cu subiect din viața poporului român. Premiul este 500 cor. Terminul 1/14 Iunie 1904.

Totodată ni-se trimite spre publicare următorul anunț:

Rog respectuos pe toți acei P. T. domni cari au a espeda bani pe seama societății pentru fond de teatru român, a se adresa direct la cassierul Societății, dl Nicolae Petrescu, care locuiește acum în „Föld”, per Újegyház (Szebenm).

Tot cu aceasta ocaziune mai rog și pe P. T. domni cari aranjează reprezentațiuni teatrale de diletanți, să binevoiască a-mi trimite și mie o invitație tipărită, ori dacă nu se tipăresc invitații a-mi comunica prin o carte postală, când s'a dat reprezentațiunea, titula și autorul piesei jucate și numele aranjatorilor. — pentru a avea date esacte despre mișcarea teatrală dela noi. Brașov 3 Oct. n. 1903. Dr. Iosif Blaga, secretar al societății pentru fond de teatru român.

De cinci ori a rodit în vara aceasta un pâr — după cum se scrie foaiei „Magyarország” — în Sárvár, în grădina unui ospetar, Kiss. Pêrul a înflorit de cinci ori și de cinci ori a rodit pere. Oamenii merg a minune să vadă acest pom. Acați înfloresc uneori de două ori în o vară, dar' pêrul din Sárvár i-a întrecut.

La masa studenților români din Brașov pe anul școl. 1903/4 capătă prânzul gratuit 31 de școlari, anume 17 dela gimnas 3 dela școala reală și 11 dela școala comercială.

Inmormântarea sêracilor. Înainte de-a abize a doua oară, prim-ministrul Héderváry a subscris un ordin de însemnătate. În ordin se dispune, că preoții nu au drept să ceară plată dela antistiile comunale pentru inmormântarea sêracilor, cari sînt avisați la ajutorul și susținerea comunelor.

Micsinai, servitorul de poștă, care la începutul lui Iunie a jefuit de bani o căruță postală, a fost osândit cum știm la 4 ani temniță. Tabla a întărit acum judecata aceasta, dar' a socotit în cei 4 ani cele 3 luni, pe cari Micsinai le-a petrecut în prinsoare, până a fost osândit.

Cununie. Dl. Ioan Comșia din Seliște și D-șoara Mărioara Oprean din Amnaș își sêrbează cununia lor azi, Duminecă în 23 Sept. v. în biserica gr.-or., din Amnaș.

Luptă între greviști și poliție. Sêptemăna trecută vizitii (cocișii) din Pesta s'au pus în grevă. Vre-o 2—3. zile, deși au făcut unele neorânduiri, s'au purtat destul de liniștit, dar' în 30 Sept. s'au încăierat de mai multe ori și în diferite locuri cu poliția. În căierările s'au prefăcut în lupte sângeroase Cocișii și prietini lor au atacat poliția cu așa furie, cum nu s'a mai văzut până acuma. Polițiștii, deși erau cu sutele, n'au putut face rânduială, până ce n'au eșit la fața locului două companii de husari. Greviștii aruncau în polițiști cu bolovani și s'au folosit și de revolve. În luptă au fost răniți grav mai mulți. Dintre tulburători au fost prinși 87 de inși.

Iudapesta. Multe miselii și bazonii se mai întâmplă în capitala Ungariei, sêvrșite mai cu seamă de Evrei, dar' ceea-ce a descoperit poliția sêptemănilor trecute, le întrece pe toate. Un anumit Medek cu drăguța lui, sub numirea de canin de oaie și iepure, vindeau de sêptemăni de zile carne friptă de câne și pisică lucrătorilor mai săraci. Poliția a descoperit faptul, în momentul când Medek chiar trăgea pelea de pe un câne mare și gras. După spusele lui Medek el a tăiat de tot vre-o 60 de câni și 30 mâțe, făcând câștig bun!

Făptuitorii omorului, sêvrșit în grădina dlui Sêrbu lângă Sibiu căruia a căzut jertfă Morar, socrul dlui Sêrbu, au fost descoperiți. Omorul l'a pus la cale soția lui Morar, în casa căreia s'a găsit sêcurea plină de sânge, cu care s'a făcut omorul. Ea a năimit un lucrător, care apoi a ucis pe Morar cu sêcurea. Soția lui Morar a fost arestată, dar' făptuitorul a fugit în România.

Cea dintăiu enciclică a Papei. Papa Piu X. a dat zilele aceste cea dintăiu enciclică. În ea zice, că s'a sfiit a fi urmașul lui Leo XIII. dar' în urmă s'a supus voinței lui D-zeu. Declară apoi, că nu vrea să fie nimic altceva, decât sluga lui D-zeu. Cere ajutorul episcopilor, infierează lupta îndreptată contra bisericii și zice, ca societatea omească trebuie condusă în disciplină bisericească. În sfîrșit declară, că biserica înteneiată de Isus Christos trebuie să fie neatîrnată și liberă de ori-ce asuprire.

Agitație macedoneană în Ungaria. Intre Bulgarii, ce locuiesc în partea de mează a Ungariei, mai mulți agenți de-ai Macedonenilor au făcut agitație în favorul răsculților. Mulți s'au dus în Macedonia intrând în bandele răsculate și s'au adunat și bani mulți. Zilele trecute a fost prins un astfel de agent, Nedelcovici și dus la Becicherec, Nedelcovici a primit o telegramă dela Sărafec, în care acesta îi vestește, că în urma inviei dîntre Bulgaria și Turcia a încetat deoamdata agitația în Macedonia. Nedelcovici a fost eliberat și a plecat la Bulgaria.

La meserii. Din Budatelec (Câmpie) îi se scrie „Răvașului”: Poporul Român din comuna noastră vîzînd, că prin împărțirea pămîntului în parcele mici, din ce în ce să sărăcește, a înțeles glasul conducătorilor și a început a și da copii la mîestrii. Azi avem în sat tot mîestrii români, Român e faurul, rotarul, cojocarul și avem și comerciant de Român. Ne servește spre bucurie, că banul nostru ear' în punga noastră se întoarce. Aceasta se o faceți cu toții, frați Români, și și noi vom fi oameni mari cu vremea!

Focuri. Sêptemăna aceasta a ars aproape întreaga comună Viss de lângă Șopron. Paguba se urcă la 80 000 Cor. — Asemenea a fost un foc mare în Feneșul-săs, lângă Cluj.

Noue prigomiri împotriva Jidovilor. În Mohilev, un oraș în Basarabia, au fost atacați și uciși Miercurea trecută preste 300 de Jidovi, de cătră țerani dar' și din țerani au fost măcelăriți la 100. Poliția n'a putut împedeca măcelul. Frica în oraș e foarte mare. O mare mulțime de Jidovi au fugit din oraș.

Falb a murit. Vestitul proroc de vremuri, Rudolf Falb a murit în Berlin, la 30 Sept. c. El și-a câștigat mare popularitate cu prorocirea „zilelor critice”, pe cari de multe ori le nimerea. El s'a născut la 1838 în Stiria și a fost la început preot, apoi profesor. În timpul din urmă trăia în Berlin.

Luptă cu un urs. Foaia „Magyarország” povestește următoarea întâmplare:

George Pantea, George Bonța și Ioan Bonța Români din Bicz (Ciuc) vîzînd, că un urs le-a doborât la pămînt o vacă, au descărcat puștile asupra lui fără să-l poată însă răni de moarte. Ursul s'a repezit la George Pantea și a început să-l stringă în brațe. George Bonța atunci și-a aruncat pușca și cu mîinile goale, s'a repezit asupra ursului prnzîndu-l de urechi și gât ca să-l tragă jos de pe Pantea. Ursul se întoarce și îl apucă pe Bonța în brațe. Bonța însă cade și ursul peste el. Aflîndu-se pe un costis, ursul și Românul, îmbrățoși s'au rostogolit într-o prăpastie. Aici s'au lăsat unul de altul. În momentul acesta sosi Ioan Bonța, care din pușca încărcată a lui George Pantea descărcînd din apropiere un glonț asupra ursului, l'a ucis. Cu aceasta s'a sfîrșit lupta primejdioasă, rămînînd Pantea cu o mână rănită.

Producțiuni publice în Sibiu. Cum aflăm, „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”, din privilegiul întrunirii congresului național bisericesc, dorește să procure numeroșilor oaspeți sosiți în Sibiu, câteva momente de adevărată elevație sufletească. În acest scop la reuniune se desvoaltă o activitate febrilă, urmîndu-se cu mult zel probele de teatru, pentru o reprezentare teatrală, ce se va ține după toată probabilitatea, Joi la 15 c. n., în teatrul orașenesc. Se vor prezenta în scenă de data aceasta drăguțele piese „Fricosul”, vodevil în 2 acte, de Stamati Ciurea, și „Vlăduțul mamei”, acest „Vlăduț”, care es'asise publicul la reprezentarea dată de reuniune a. tr. din privilegiul esposiției industriale. Prin punerea d n nou în scenă a „Vlăduțului mamei”, se împlinește dorința celor mulți, cari a. tr. n'au fost norocoși să mai găsească locuri în teatrul tixit. Părțile de căpetenie din ambe piesele sînt încredințate celor mai probate puteri d n sinul Reun.

Cum corul reuniunii numără aproape 70 membri (dame și domni) și cum el este pregătit cu mai multe piese, în una din sările sêptemănei viitoare (probabil Sâmbită în 17 c. n.) se va da în frumoasa sală dela „Unicum” o producțiune publică împreună cu cântări și joc. După puțină se va juca și „Călușul” și „Bătuta”. Venitul curat al producțiunei se va împărți la fondul Darurilor de Crăciun pentru sârăcii noștri și fondului pentru „Masa învățăcelilor meseriașilor români”.

Avem nădejde, că aceste și frumoase și folositoare întreprinderi ale harnicei Reuniuni, spriginite vor fi de toți cei buni ai noștri din apropiere și d n depărtări. Prețurile de intrare și alte detalii — se publică prin afișe.

Convocare. »Despărțământul Alba-Iulia« al reuniunii învățătorilor gr.-cat. din arhidieceza gr.-cat. de A.-Iulia și Făgăraș își va ține adunarea de toamnă Sâmbătă în 17 Oct. st. n. a. c., în școala română gr.-cat. din Cojlar, la care sunt invitați a participa toți membrii despărțământului, precum și toți binevoitorii și sprijinatorii învățământului popular. Alba-Iulia în 6 Oct. 1903. Ioan Pampu, președinte, G. I. Patăcean, notar.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Av s. Scrisorile tuturor acelora, caei s'au oferit de conducători la o moșie, în urma notiței din nr. 38 al »Foi«, le-am trimis la respectivul proprietar, care le va scrie.

American În nrii viitori vom publica mai multe scrisori. poesii etc. dela Românii din America.

Abonent nr. 4864 Este »țeler«. Cearcă și ne scrie despre rezultat.

Proprietar, editor și redactor responsabil:

Silvestru Moldovan.

Tiparul »Tipografie« Iosif Marschall.

Negutătorie de mobile.

Prin această aduc cu onoare la cunoștința p. t. public, că în strada **Vișeilor nr. 2** (în casele farmaciei Rumler) am înființat un

deposit de mobile nouă,

cum și folosite dar' bine păstrate.

Mobile folosite cumpăr cu prețuri bune.

Ori-ce lucrare și zidire, cum și reparaturi se execută prompt și ieftin în atelierul meu din strada **Vișeilor nr. 6.** 115 2—3

Recomandându-mă pentru casuri de trebuință semnez,

Cu deosebită stimă

Martin Lang, măestru măsur.

Sibiiu strada Vișeilor nr. 6.

Restaurantul Barbu (Grand-Bierhalle)

Subscrisul am onoare a aduce la cunoștința on. public român din loc și jur, cum-că cu începutul lunei lui Octombrie, am aranjat localitățile pentru iarnă după confortul cel mai nou corăspunzător.

Îmi voi da toată silința a satisface dorințelor on. public servind cu bucatărie bună și beuturi naturale curate, pe lângă serviciu prompt și prețurile cele mai moderate.

Cu toată stima

Iosif Barbu, restaurateur.

121 1—2

Deja pentru
1 Coroană
e posibil a câștiga
50.000 Cor.

Loteria medicilor

Budapesta IV. str. Vác 17/a.

Deja pentru
1 Coroană
e posibil a câștiga
50.000 Cor.

Câștig principal în valoare de 50.000 Cor.

Prețul unui los 1 Cor.

De oare-ce tragerea câștigurilor se face deja la începutul lui Octombrie și căutarea e foarte mare ne rugăm a nu întârzia cu cumpărarea, ci comanda se se facă după posibilitate imediat, dar' cel mult până la

10 Octombrie a. c.

în care zi se face tragerea.

Biroul central, al loteriei medicilor:

Budapesta, strada Vác 17/a.

Losurile se află în Sibiiu în casa de bancă Iacob Adler & Frate și afară de aceasta în toate localitățile din provincă.

Deschidere de prăvălie.

Avem onoare a face cunoscut P. T. public, că în piața de aici noi cu 14 Septembrie a. c. vom deschide o prăvălie

de confecțiuni pentru dame

și domni de rangul prim;

noi îngrijim aprovizionarea prăvăliei noastre personal în Viena și Berlin și aducem lucrurile cele mai frumoase și mai nouă ne vom da silința a face astfel de prețuri, ca se putem susține ori-ce concurență.

Pentru numeroase vizite se roagă

Cu stimă

LUDVIG FERENCZ & COMP.

98 5—10

Strada Cisnădiei nr. 2.

Hotel „Împăratul Romanilor“ local în colț, mai înainte Krassowsky.

Schimbare de localitate.

Subscrisul îmi iau voie a aduce P. T. publicului la cunoștință, că 'mi-am mutat

atelierul de tâmplărie

în strada Rațelor nr. 20.

unde voi lucra ori-și-ce lucrare de tâmplărie precum și Biliarde, cu prețuri cât se poate de moderate, pe lângă un serviciu prompt și cinstit.

Mulțumind pentru încrederea arătată față de mine până acum, semnez

Cu toată stima

Ioan P. Popidan,
tâmplar.

109 3—3

Sibiiu, strada Rațelor nr. 20.

Mare atelier de fotografie

Emil Fischer,

Sibiu strada Cisnădiei (Heltanergasse nr. 5),
(în fața hotelului „Împăratul Romanilor”).

Specialitate: Tablouri de copii, instantanee, de sport, precum și portrete singulare.

Reproducțiuni

de platina până la mărimea naturală.

Fotografiază și afară de atelier.

Despărțământ special pentru pictură de portrete.

111 2-26

Wilhelm Messe, fabrică de postav,

Sibiu (Nagyszeben), Schiffbäumel nr. 2.
vis-à-vis de văpsitoria Hoppe.

Își recomandă depositul seu bogat de flanele și postav, numai din lână curată de oaie de calitate cea mai bună. Pentru coloare veritabilă se dă garanță deplină. Prețuri moderate pe lângă serviciul cel mai real. 123 1-3

Grădinărie de artă și negoț

Emil Steiger
Sibiu,

Piața Hermann 4/b.

Recomandă P. T. public grădinăria sa de artă și negoț. Preia ori-ce lucrare ce se ține de specialitatea sa, plantațiuni de grădină etc. Schițe și preliminar de prețuri stau cu plăcere la dispoziție.

Totodată recomand frumosele mele legume de toamnă. 122 1-3

Avis.

Ne luăm voce a aduce la cunoștința on. public, că avem în

Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 10

O mare prăvălie de modă

în care se vând toate soiurile de pălării de modă pentru dame, domni și copii, pe lângă prețurile cele mai moderate.

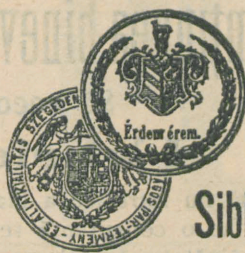
Afară de aceea avem gata în deposit tot felul de articole de modă, pe cari îi primim dela cele mai renumite fabrici din țeară și străinătate.

Pentru binevoitorul sprigin se roagă

Cu stimă

I. & O. Gasser.

114 3-10

George Schenker & Fiu

Fabrică de spirt și deposit liber de spirt

Sibiu, — Hermannstadt, — Nagyszeben.

Ofer rămânând liber, contra netto casa și dela fabrică sau deposit liber

ff. 96% Spirtrafinade, pr. 10.000 Lt. % Cor. 150

ff. 93% Spirt crud. „ „ „ 148

Soiuri de făină foarte fină producție proprie „ „ „ 156

ff. Licheuri de tot soiul, apoi rachiuri sau rum obicnuit la luarea

unui sortiment de 25 Lit. sau și 25 Lit. de o calitate pe litră „ 1—

La procurarea cu rambursa de spirt sau raffinade este de dat ca arvonă pentru dările corăspunzătoare de fiecare Lit Cor. 1.—.

112 3-52

Noroc deosebit la Török

Neîntrecut

e norocul, care favorisează colectura noastră principală. Deja am plătit onorațiilor nostri cumpărători în timp mai scurt mai mult de 12 milioane coroane de câștiguri; singur în cele 5 luni din urmă

cele trei mari câștiguri,

și anume.

Marele premiu de **605.000** coroane pe Nr. 57080

100.000 „ pe Nr. 74366

90.000 „ pe Nr. 109780

și afară de aceste multe alte câștiguri mari.

Recomandăm deci a participa la loteria de clasă, cea mai bogată în șanse de câștig în lumea întreagă. — În viitoarea, a 13-a, loterie de clase

110.000 losuri 55.000

se vor trage cu câștiguri de bani și anume în total suma de

14 Millionen 459.000 Kronen

în ca. 5 Monaten verloost.

Der grösste Gewinn beträgt im glücklichsten Falle:

1.000.000 Kronen.

Speciell 1 Prämie mit **600.000**, 1 Gewinn à **400.000**, 1 à **200.000**, 2 à **100.000**, 1 à **90.000**, 2 à **80.000**, 1 à **70.000**, 2 à **60.000**, 1 à **50.000**, 1 à **40.000**, 5 à **30.000**, 3 à **25.000**, 8 à **20.000**, 8 à **15.000**, 36 à **10.000**, und noch viele andere; zusammen **55.000** Gewinne und Prämie im Betrage von **Kronen 14.459.000**.

Prețul conform planului a losului original de clasă I este:

Pentru $\frac{1}{8}$ los original fl. — 75 sau Cor. 1.50, pentru $\frac{1}{4}$ los original fl. 1.50 sau Cor. 3.—

„ $\frac{1}{4}$ „ „ 3.— „ 6. „ $\frac{1}{1}$ „ „ 6.— „ 12.—

și se espedează cu rambursă sau espedându-se banii înainte. Planuri oficiale gratis. Comande pentru losuri originale ne rugăm, până în

19 Octomvrie c.,

a se trimite cu încredere direct la noi

A. TÖRÖK & Co.

Budapesta. Despărțământul de loterie de clasă a colecturii noastre principale.

Centrală: Theresienring 46/a.

I. Filială: Waitznerring 4/a.

124 1-6

II. „ Museumring 11/a.

III. „ Elisabethring 54/a.

Bilet de comandă spre folosire. St. d. A. Török & Comp., colectori principali, Budapesta

Rog să trimiteți pentru I. cl. los original de al loteriei de clasă reg. ung. priv. și planul oficial

Adresa asată. Prețul în cor. } și veți încasa cu rambursă } A se șterge ceea-ce } urmează cu mandat postal. } nu e de lipsă.

Nr. 2992/1903.

118 1—3

Concurs.

Este de întregit postul de notar comunal în comuna Sasahuz (Szászhuz, Sachsenhausen), cercul Nocrich, comitatul Sibiu (Szeben). Petițiunile de concurs, scrise cu mână proprie și instruite în înțelesul §. 6 art. de lege I. din 1883 respective §. 3 din art. de lege XX. din 1900, sînt a se înainta subscrișului până cel mai târziu în 22 Oct. c. de oare-ce petițiuni intrate mai târziu nu vor fi luate în considerare.

Emolumente:

1. Salar 800 cor.
2. Bani de cuartir 80 cor.
3. Paușal de călătorie 80 cor.
4. Paușal de lemne 24 cor.
5. Remunerație pentru conducerea matriculelor 160 cor
6. Competențele satorite statutar pentru lucrări private.

Nocrich, 30 Sept. 1903

Haner,
prim - pretor.

Nr. 933/1903.

120 1—3

Publicațiune.

Comuna Orlat va da în întreprindere în 11 Octomvrie a. c la 10 ore a. m. în licitațiune minuendă cu oferte în scris la primăria comunală clădirea unei ospătării comunale, de așa că interprenorul va avea se primească materialul brut dela comună, în prețuri fixe satorite.

Prețul de strigare e 19.149 cor. 53 b. Scăzământul e a se serie în percente. Lucrul se va pute începe numai după ce concesiunea de clădire va fi esoperată în mod definitiv.

Vadiu e 100 cor. în bani gata.

Planul, preliminarul și condițiile detaliate se pot vedea la primărie.

Orlat, în 1 Octomvrie 1903.

Primăria comunală

S. Megan,
notar

Ioan Opriș,
primar.

Nr. 2992/903.

119 1—3

Concurs.

Este de întregit postul de notar comunal în comuna Ilmbav (Iltenbák Eulenbach), cercul Nocrich, comitatul Sibiu (Szeben). Petițiunile de concurs, scrise cu mână proprie și instruite în înțelesul §. 6 art. de lege I. din 1883 respective §. 3 art. de lege XX. din 1900 au se se înainteze subscrișului până cel mult la 31 Oct. c. de oare ce petițiile intrate mai târziu nu vor fi luate în considerație.

Emolumente:

1. Salar 1000 cor.
2. Bani de cuartir 50 cor.
3. Paușal de cancelarie 50 cor.
4. Remunerație pentru conducerea matriculelor 100 cor.
5. Competințele stabilite statutar pentru lucrări private.

Nocrich, 30 Sept. 1903.

Haner,
prim - pretor

De vînzare.

Casa din tîrgul vitelor nr. 15 potrivită pentru prăvălie sau birt, e de vînzare din mână liberă.

Detailuri la **D. Sêrbu,**
Strada Lungă nr. 11

In atențiunea binevoitoare a cumpărătorilor de clavire.

Să recomandă prin sine însuși

Fabricatele Reinhold

și nime se nu întrelase a lua și aceea în considerare, la cumpărarea iminentă că acele fac o concurență reală, astfel nu de desconsiderat și firmele din țeară și din străinătate de cel mai bun renume vechiu, fiindcă după cum e știut un Piano Reinhold, e foarte calificat. Cât de puțină lipsă de reclame umflate au Fabricatele Reinhold, stimații interesați se binevoiască a se convinge în

Salonul de clavire a lui F. A. Kauffmann

Sibiu, strada Urezului nr. 11,

care firmă are exclusiva reprezentanță pentru Transilvania.

Cu considerare la declarațiile lui F. Robert Reinhold care deja au apărut de repetițe ori, onor. public se ia la cunoștință, că acele instrumente Reinhold, cari nu se iau prin un mijlocitor, nu pot fi recunoscute nici din partea fabricii ca nouă și de valoare deplină. Planele Reinhold se fabrică în interesul durabilității tonului totdeauna fără capsulă de ton.

F. Robert Reinhold e membru al comitetului școlar al societății fabricanților de clavire vienezi și proprietarul mai multor premii distinse de esposiții

Salonul de clavire a lui F. A. Kauffmann ofere întotdeauna ocaziunea și pentru cumpărare de clavire renovate, folosite, cum și de armonii de școală și orgă și se fac solid și ieftin reparaturi de tot soiul cu cunoștințe speciale și pentru mușterii privați.

118 2—

Sibiu, strada Margarethen nr. 8

Schimbare de localitate.

Subscrisul îmi iau voe a aduce P. T. publicului la cunoștință, că 'mi-am mutat

atelierul de tîmplar

din cauza strîmtoării localităților din strada Rațelor în casa mea proprie

strada Margarethen nr. 8

unde voi lucra și pe mai departe toate lucrările ce se țin de tîmplărie cu prețuri cât se poate de moderate, pe lângă un serviciu prompt și cinstit.

Mulțumind pentru încrederea arătată față de mine până acum, semnez

Cu toată stima

Emil Petruțiu, tîmplar,

Sibiu, strada Margarethen nr. 8.

Sibiu, strada Margarethen nr. 8.

Ieftin și aduce fructe bogate!

Pentru economi și crescători de vite.

Recunoscut de cel mai bun

dres de nutreț

pentu toate animalele și galițele este
dresul de nutreț din **Sebeșul-săs.**
Regensburg

produs în fabricile lui Louis Mese în Sebeșul-săs. (Transilvania) și Regensburg (Bavaria). Prin acest dres se ajung rezultate splendide. Mare medalie de aur, medalie de onoare dela esposițiile din Londra, Bruxela, Paris, Hamburg, Viena și Budapesta. Numere 95 6—52

Ingrășare repede! Carne bună! Lapte mult și bun! Scut contra boalelor și epidemiilor!

Biroul central de vînzare a fabricii chem. a lui Louis Meise în Sebeșul-săs.

Budapesta VI. strada Nagy János nr. 5.

Prețul per pachet $\frac{1}{2}$, chlgr. 90 bani, 9 pachete $\frac{4}{5}$, chlgr. pe postă franco și cu rambursă 8 cor.

La fiecare transport este alăturat instrucție de folosire.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.